

PROGRAMACIÓN ANUAL 6º PRIMARIA

CURSO 2022-2023

Índice

1. Introducción e contextualización.....	3
2. Vinculación entre obxectivos, secuenciación e temporalización de contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e grao mínimo de consecución de cada un, competencias clave, elementos transversais, instrumentos de avaliación e criterios de cualificación.....	3
3. Metodoloxía.....	55
4. Materiais e recursos didácticos	55
5. Criterios sobre a avaliación, cualificación e promoción do alumnado.....	56
6. Indicadores de logro para avaliar o proceso do ensino e a práctica docente.....	57
7. Avaliación inicial.....	57
8. Atención á diversidade	58
9. Elementos transversais	58
10. Actividades extraescolares e complementarias	60
11. Avaliación da programación didáctica	61

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

A presente programación vai dirixida aos alumnos de 6º curso de Educación Primaria, tomando como documento base o Decreto 105 do 4 de setembro, polo que se establece o currículo da Educación Primaria (DOG 09/09/2014).

O curso de 6º está formado por dous grupos de vinte e cinco alumnas e alumnos cada un. Son grupos moi heteroxéneos, e en cada un deles hai un alumno con adaptación curricular e varios alumnos con reforzo educativo nas áreas de matemáticas e nas linguas.

No grupo de 6ºB hai dous alumnos/as para os que se solicita un agrupamento flexible nas áreas de matemáticas, lingua e literatura castelá e lingua e literatura galega, segundo acordo tomado en sesión de avaliación final do curso pasado.

2. VINCULACIÓN ENTRE OBXECTIVOS, SECUENCIACIÓN E TEMPORALIZACIÓN DE CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN, ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN DE CADA UN, COMPETENCIAS CLAVE, ELEMENTOS TRANSVERSAIS, INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN E CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

LINGUA CASTELÁ E LITERATURA (6º)

Os bloques desta área son:

- Bloque 1: Comunicación oral. Falar e escoitar.
- Bloque 2: Comunicación escrita. Ler.
- Bloque 3: Comunicación escrita. Escribir
- Bloque 4: Coñecemento da lingua.
- Bloque 5: Educación literaria.

Tendo en conta a especificidade desta área traballaremos os cinco bloques de maneira continúa e sistemática ao longo das tres avaliacións.

1ª 2ª e 3ª AVALIACIÓN						
B1: COMUNICACIÓN ORAL FALAR E ESCOITAR						
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN DE CADA ESTÁNDAR	COMPETENCIAS CLAVE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
a c e	B.1.1. Estratexias e normas para o intercambio comunicativo: participación; exposición clara; escoita; respecto á quenda de palabra; entoación adecuada; respecto polos sentimentos, experiencias, ideas, opinións e coñecementos dos demais.	B1.1.	LCB1.1.1.	Emprega a lingua oral e axusta os rexistros lingüísticos ao grao de formalidade dos contextos nos que produce o seu discurso: debates, exposicións planificadas, conversas.	CCL CAA CSC	EOE
e	B.1.2. Comprensión e expresión de mensaxes verbais e non verbais.	B1.2.	LCB1.2.1.	Emprega recursos lingüísticos e non lingüísticos para comunicarse nas interaccións orais.	CCL	EOE
b e	B1.5. Comprensión global e específica de textos orais de diversa tipoloxía: atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos).	B1.5.	LCB1.5.1	Comprende a de forma global a información xeral de textos orais de uso habitual, do ámbito escolar e social, identifica o tema e selecciona as ideas principais	CCL	EOE
b e	B1.7. Produción de textos orais segundo a súa tipoloxía segundo os diferentes formatos e intencións comunicativas.	B1.7.	LCB1.7.1.	Elabora comprensiblemente textos orais do ámbito escolar e social e de diferente tipoloxía, seguindo unha secuencia lineal, adecuados ao nivel e imitando modelos.	CCL CAA CSIEE	EOE
b d e	B1.8. Estratexias para utilizar a linguaxe oral como instrumento de comunicación e aprendizaxe: escoitar, recoller datos, preguntar. Participación en enquisas e entrevistas. Comentario oral e xuízo persoal.	B1.9.	LCB1.9.1.	Resume entrevistas, noticias e debates infantís... procedentes da radio, televisión e da internet.	CCL CD CAA CSC	EOE CA TIC
e	B2.1. Lectura en silencio e voz alta de distintos tipos de texto.	B2.1.	LCB2.1.1.	Le en voz alta diferentes tipos de textos apropiados á súa idade con velocidade, fluidez e entoación adecuada.	CCL	EOE

B2: COMUNICACIÓN ESCRITA. LER						
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN DE CADA ESTÁNDAR	COMPETENCIAS CLAVE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
e	B2.2. Utilización de estratexias para a comprensión lectora de textos: consideración do título e das ilustracións. Identificación de palabras clave. Capítulos. Relectura. Anticipación de hipótese de significado e comprobación. Recoñecemento básico da tipoloxía textual.	B2.2.	LCB2.2.1.	Utiliza o título e as ilustracións para activar coñecementos previos sobre o tema, axudándose deles para acceder máis doadamente ao contido dun texto.	CCL CAA	EOE
b e	B2.3. Lectura habitual de diferentes textos como fonte de información, de deleite e de diversión.	B2.3.	LCB2.3.1.	Programa de xeito autónomo un tempo semanal para ler diferentes textos.	CCL CAA CSIEE	EOE
b e i	B2.6. Uso da biblioteca para a procura de información e utilización da mesma como fonte de aprendizaxe, información e lecer.	B2.4.	LCB2.4.1.	Consulta na biblioteca diferentes fontes bibliográficas e textos de soporte informático para obter información para realizar traballos individuais ou en grupo.	CCL CD CAA	EOE

B3: COMUNICACIÓN ESCRITA. ESCRIBIR						
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN DE CADA ESTÁNDAR	COMPETENCIAS CLAVE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
e i	B3.1. Producción de textos para comunicar coñecementos, experiencias e necesidades B3.2. Cohesión do texto: mantemento do tempo verbal, puntuación, concordancia e substitucións básicas. B3.3. Coherencia nas secuencias de ideas e feitos e no mantemento do tema.	B3.1.	LCB3.1.1.	Escrebe, en diferentes soportes, textos sinxelos propios da vida cotiá e do ámbito social e escolar, atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos): diarios, cartas, correos electrónicos, noticias, contos, folletos informativos e literarios, narracións, textos científicos, anuncios publicitarios, regulamentos, receitas, instrucións, normas...	CCL CD CAA	EOE CA TIC E
b e	B3.5. Valoración da propia produción escrita, así como da produción escrita dos seus compañeiros.	B3.2.	LCB3.2.1.	Valora a súa propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros.	CCL CSC	EOE CA TIC ECC

b e i	B3.6. Normas e estratexias para a produción de textos: planificación (función, destinatario, xeración de ideas, estrutura...)	B3.3.	LCB3.3.1.	Aplica correctamente os signos de puntuación, as regras de acentuación e ortográficas propias do nivel nos seus textos escritos.	CCL	EOE
e	B3.10. Uso autónomo do dicionario, incorporando a súa consulta aos seus hábitos de escritura.	B3.4.	LCB3.4.1.	Utiliza habitualmente o dicionario, en diferentes soportes, no proceso de escritura.	CCL CAA	EOE

B4: COÑECEMENTO DA LINGUA						
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN DE CADA ESTÁNDAR	COMPETENCIAS CLAVE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
e	B4.2. Recoñecemento das distintas clases de palabras e explicación reflexiva do seu uso en situacións concretas de comunicación (nome, verbo, adxectivo, preposición, adverbio, pronomes, artigos). Características e uso de cada clase de palabra.	B4.1.	LCB4.1.1	Coñece e recoñece as categorías gramaticais pola súa función na lingua: presentar ao nome, substituír ao nome, expresar características do nome, expresar accións ou estados, enlazar ou relacionar palabras.	CCL	EOE
e	B4.3. Conxugación dos verbos regulares e irregulares máis frecuentes.	B4.1.	LCB4.1.2	Utiliza con corrección os tempos simples e compostos nas formas persoais e non persoais do modo indicativo e subxuntivo de todos os verbos ao producir textos orais e escritos.	CCL	EOE
e	B4.2. Recoñecemento das distintas clases de palabras e explicación reflexiva do seu uso en situacións concretas de comunicación (nome, verbo, adxectivo, preposición, adverbio, pronomes, artigos). Características e uso de cada clase de palabra.	B4.2.	LCB4.2.1	Coñece, recoñece e usa sinónimos, antónimos, polisémicos, homófonos, frases feitas na súa expresión oral e escrita.	CCL	EOE
e	B4.5. Recoñecemento e observación reflexiva dos constituíntes oracionais: a oración simple, suxeito e predicado.	B4.2.	LCB4.2.5.	Recoñece a oración simple en textos sinxelos e distingue suxeito e predicado.	CCL	EOE
e	B4.8. Clases de nomes: comúns, propios, individuais, colectivos, concretos e abstractos.	B4.4.	LCB4.4.1.	Sinala as características que definen ás diferentes clases de palabras e nomes: clasificación e uso para construír un discurso sinxelo.	CCL	EOE
e	B4.9. Ortografía: utilización das regras básicas de ortografía. Regras de acentuación.	B4.4.	LCB4.4.2.	Utiliza correctamente as normas de concordancia de xénero e número na expresión oral e escrita.	CCL	EOE

B5: EDUCACIÓN LITERARIA						
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN DE CADA ESTÁNDAR	COMPETENCIAS CLAVE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
e	B5.1. Valoración dos textos literarios como vehículo de comunicación e como fonte de coñecemento doutros mundos, tempos e culturas e como gozo persoal.	B5.1.	LCB5.1.1.	Valora e reconece as características fundamentais de textos literarios narrativos, poéticos e dramáticos.	CCL CCEC	EOE CA TIC ECC
e	B5.2. Lectura guiada de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual.	B5.2.	LCB5.2.1	Realiza lecturas guiadas de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual.	CCL CCEC	EOE CA TIC ECC
e	B5.4. Identificación de recursos literarios.	B5.3.	LCB5.3.1.	Distingue algúns recursos retóricos e métricos básicos propios dos poemas.	CCL CCEC	EOE
b e	B5.6. Creación de textos literarios en prosa ou en verso, valorando o sentido estético e a creatividade: contos, poemas, adiviñas, cancións, e teatro.	B5.4.	LCB5.4.1	Crea sinxelos textos literarios (contos, poemas, cancións e sinxelas obras teatrais) a partir de pautas ou modelos dados.	CCL CAA CSIEE CCEC	EOE

LINGUA GALEGA E LITERATURA

Os bloques esta área son:

Bloque 1: Comunicación oral. Falar e escoitar.

Bloque 2: Comunicación escrita. Ler.

Bloque 3: Comunicación escrita. Escribir.

Bloque 4: Coñecemento da Lingua.

Bloque 5: Educación literaria.

Tendo en conta a especificidade desta área traballaremos os cinco bloques de maneira continúa e sistemática ao longo das tres avaliacións.

1ª 2ª E 3ª AVALIACIÓN							
B1: COMUNICACIÓN ORAL. FALAR E ESCOITAR							
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO DE CONSECUCIÓN DE ESTÁNDAR	MINIMO DE CADA	COMPETENCIAS CLAVE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
a e	B1.1. Comprensión de textos orais (radio, televisión ou internet) con especial incidencia na noticia, na entrevista, na reportaxe infantil e nos debates e comentarios de actualidade, para obter información xeral sobre feitos que resulten significativos, distinguindo información de opinión, e elaboración dun resumo.	B1.1.	LGB1.1.1.	Comprende as ideas principais e secundarias dun texto oral, procedente da radio, da televisión ou de internet, identificando o tema e elaborando un resumo.		CCL CAA	EOE CA TIC
b d e i o	B1.3. Uso de documentos audiovisuais como medio de obter, identificar, seleccionar, clasificar, comparar e relacionar con progresiva autonomía informacións relevantes para aprender.	B1.2	LGB1.2.2.	Usa documentos audiovisuais como medio para obter, identificar, clasificar, comparar e relacionar informacións.		CCL CD CAA CSIEE	EOE CA TIC
b d e i o	B1.4. Interpretación elemental en textos orais da retransmisión, da ironía e de dobres sentidos, recoñecendo a primeira como un trazo característico da lingua galega.	B1.3.	LGB1.3.1	Interpreta en producións orais a retransmisión, a ironía e os dobres sentidos.		CCL CD CAA CSIEE	EOE CA TIC
a b c e o	B1.5. Comprensión e produción de textos orais con finalidade didáctica, de carácter informal (conversas entre iguais e no equipo de traballo) e dun maior grao de formalización (exposicións da clase, entrevistas ou debates).	B1.4	LGB1.4.1.	Participa axeitadamente nunha conversa entre iguais, comprendendo o que di o interlocutor e intervindo coas propostas propias.		CCL CAA CSC CSIEE	EOE

a c d e	B1.7. Participación e cooperación nas situacións comunicativas de relación social especialmente as destinadas a favorecer a convivencia con valoración e respecto das normas que rexen a interacción oral.	B1.6.	LGB1.6.2.	Respecta as opinións das persoas participantes nos intercambios orais e é consciente da posibilidade de empregar a lingua galega en calquera intercambio oral dentro da escola ou fóra dela.	CCL CSC CCEC	EOE ECC
b e i	B1.9. Produción de textos orais propios dos medios de comunicación social mediante simulación ou participación para ofrecer e compartir información e opinión	B1.8.	LGB1.8.1.	Elabora textos propios dos medios de comunicación.	CCL CD CAA CSIEE CSC	EOE ECC
b d e	B1.11. Actitude de cooperación e de respecto en situacións de aprendizaxe compartida.	B1.10.	LGB1.10.1.	Amosa respecto ás ideas dos e das demais e contribúe activamente ao traballo en grupo.	CCL CAA CSIEE	EOE ECC
a d e o	B1.13. Uso dunha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas.	B1.12.	LGB1.12.1.	Usa unha linguaxe non sexista e respectuosa coas diferenzas.	CCL CSC	EOE ECC
a d e o	B1.14.Recoñecemento e valoración das diferenzas dialectais orais da lingua galega, como elemento enriquecedor da lingua.	B1.13.	LGB1.13.1.	Recoñece textos orais pertencentes a diferentes variedades da lingua galega.	CCL CCEC	EOE ECC
a d e o	B1.15. Identificación da lingua galega con calquera contexto de uso oral da lingua: en diferentes ámbitos profesionais e en conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas.	B1.14.	LGB1.14.1.	Identifica e recoñece a validez da lingua galega con calquera contexto profesional oral: sanidade, Administración, xustiza, educación, medios de comunicación...	CCL CCEC	EOE ECC

B2: COMUNICACIÓN ESCRITA. LER						
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN DE CADA ESTÁNDAR	COMPETENCIAS CLAVE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
b e l j o	B2.1. Comprensión da información relevante en textos das situacións cotiás de relación social: correspondencia, normas, programas de actividades, convocatorias, plans de traballo ou regulamentos.	B2.1.	LGB2.1.1.	Comprende a información relevante de textos procedentes dos medios de comunicación social ou propios de situacións cotiás.	CCL CD CSC CAA CSIEE	EOE CA TIC ECC

b e l j o	B2.2. Comprensión de textos procedentes dos medios de comunicación social (incluídas webs infantís e xuvenís) con especial incidencia na noticia, na entrevista e nas cartas á dirección do xornal, para obter información xeral, localizando informacións destacadas. B2.3. Comprensión de textos do ámbito escolar en soporte papel ou dixital para aprender e para informarse, tanto os producidos con finalidade didáctica como os de uso social (folletos informativos ou publicitarios, prensa, programas, fragmentos literarios).		LGB2.1.2. LGB2.1.3	Identifica as ideas principais e secundarias dun texto (narrativo, descritivo, expositivo e argumentativo). Busca, localiza e selecciona información concreta dun texto, deducindo o significado de palabras e expresións polo contexto.	CCL CD CSC CAA CSIEE	EOE CA TIC ECC
b e	B2.5. Subliñado, esquematización e resumo da información relevante dun texto.	B2.3.	LGB2.3.1 LGB2.3.2. LGB2.3.3.	Realiza o subliñado das ideas principais dun texto. Esquematiza as ideas dun texto, indicando as ideas principais e secundarias. Realiza o resumo dun texto.	CCL CAA	CA TIC ECC
b e	B2.6. Uso das estratexias de control do proceso lector (anticipación, hipóteses, relectura...).	B2.4.	LGB2.4.1. LGB2.4.2.	Deduce o posible contido dun texto antes de lelo, axudándose do título e as ilustracións. Relé un texto e marca as palabras clave para acadar a comprensión integral, cando é preciso.	CCL CAA CSIEE	CA TIC ECC
b e i	B2.7. Uso dirixido das tecnoloxías da información e da comunicación para a localización, selección, interpretación e organización da información.	B2.5.	LGB2.5.1.	Utiliza as tecnoloxías da información para localizar e seleccionar a información nun texto.	CCL CD CAA	CA TIC ECC
b e o	B2.8. Realización de diferentes tipos de lectura: de investigación, de aprendizaxe, de gozo persoal, de resolución de problemas.	B2.6.	LGB2.6.1.	Realiza diferentes tipos de lectura en función de cada texto: de investigación, de aprendizaxe, de gozo persoal ou de resolución de problemas.	CCL CSIEE CAA	CA TIC ECC
a b e	B2.9. Lectura expresiva de textos literarios e non literarios, de diferente tipoloxía textual. B2.10. Dramatización e lectura dramatizada de textos literarios e non literarios.	B2.7.	LGB2.7.3.	Le textos en voz alta con ritmo, velocidade e ton da voz adecuados.	CCL	CA TIC ECC

a b e i	B2.11. Uso da biblioteca de aula e do centro, amosando coñecemento da súa organización e participación en actividades literarias.	B2.8.	LGB2.8.1.	Usa a biblioteca de aula e do Centro con autonomía, para obter datos e informacións, e colabora no seu coidado e mellora.	CCL CAA CSC	CA TIC ECC
a b e	B2.14. Interese polos textos escritos como fonte de aprendizaxe e como medio de comunicación de experiencias e de regulación da convivencia.	B2.10.	LGB2.10.1.	Amosa interese pola lectura como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación.	CCL CAA CSC CCEC	CA TIC ECC
a b e m	B2.15. Desenvolvemento da autonomía lectora, da capacidade de elección de temas e de textos e de expresión das preferencias persoais.	B2.11.	LGB2.11.1.	Amosa autonomía lectora e capacidade de seleccionar textos do seu interese.	CAA CSC CCEC	CA TIC ECC

B3: COMUNICACIÓN ESCRITA. ESCRIBIR

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN DE CADA ESTÁNDAR	COMPETENCIAS CLAVE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
a b e	B3.1. Uso das estratexias de planificación, de textualización (formato, estrutura, ortografía e normas lingüísticas, puntuación, coherencia e cohesión...) e revisión como partes do proceso escritor.	B3.1.	LGB3.1.1.	Planifica a elaboración do texto, antes de comezar a escribir, xerando ideas, seleccionando e estruturando a información, mediante notas, esquemas, guións ou mapas conceptuais.	CCL CSIEE CAA	EOE
a b e i	B3.2. Composición de textos propios de situacións cotiás de relación social (correspondencia, normas, programas, convocatorias, plans de traballo, mensaxes curtas) de acordo coas características propias destes xéneros.	B3.2.	LGB3.2.1.	Elabora, en diferentes soportes, textos propios da vida cotiá e académica, imitando modelos: cartas e correos electrónicos, mensaxes curtas, normas, programas...	CCL CAA CD	EOE
b e	B3.4. Producción de textos relacionados co ámbito académico para obter, organizar e comunicar información (cuestionarios, enquisas, resumos, esquemas, informes, descrições, explicacións).	B3.3.	LGB3.3.1.	Elabora textos do ámbito académico para obter, organizar e comunicar información: cuestionarios, enquisas, resumos, informes...	CCL CAA CSIEE	EOE
a b e j	B3.5. Redacción de textos breves creativos carteis publicitarios, anuncios, cómics, contos, poemas, cancións, anécdotas...	B3.4.	LGB3.4.1	Expresa nos seus textos de maneira imaxinativa ideas, sentimentos e/ou emocións; narracións e presenta personaxes, obxectos e/ou lugares: carteis publicitarios, anuncios, cómics, contos, poemas, cancións, anécdotas...	CCL CSC CCEC CAA CSIEE	EOE

b d e i j	B3.6. Uso progresivamente autónomo das TIC na busca de información, o tratamento dos textos e a realización de presentacións.	B3.5.	LGB3.5.1.	Usa as TIC na procura de información ou para consultar o dicionario.	CCL CD CAA CSIEE	EOE
a b e i	B3.8. Interese polo coidado e a presentación dos textos escritos e respecto pola norma ortográfica. B3.9. Valoración da escritura como instrumento de relación social, de obtención e de reelaboración da información e dos coñecementos.	B3.7.	LGB3.7.1.	Coida a presentación dos traballos escritos, en calquera soporte. Valora a lingua escrita como medio de comunicación.	CCL CSC	EOE

B4: COÑECEMENTO DA LINGUA						
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN DE CADA ESTÁNDAR	COMPETENCIAS CLAVE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
e	B4.1. Uso e identificación intuitiva da terminoloxía seguinte nas actividades de produción e interpretación: denominación dos textos traballados; clases de palabras, sílaba tónica e átona; enunciados: frase e oración; tipos de enunciado: declarativo, interrogativo, exclamativo, imperativo; enlaces: preposición, conxunción e interxección; grupo de palabras: núcleo e complementos; substantivos, artigos e pronomes, adxectivo; tempo e modo verbal; persoa gramatical; modo imperativo e infinitivo; complementos do nome e complementos do verbo: o suxeito.	B4.1.	LGB4.1.1. LGB4.1.4.	Recoñece as diferentes categorías gramaticais pola súa función na lingua: substantivo, artigo, pronome, adxectivo, adverbio, verbo, preposición, conxunción e interxección. Conxuga e usa con corrección as formas verbais persoais e non persoais dos verbos. Identifica e clasifica os diferentes tipos de enunciado: declarativo, interrogativo, exclamativo e imperativo.	CCL CAA	EOE
b e	B4.2. Coñecemento das normas ortográficas, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas nos escritos.	B4.2.	LGB4.2.1.	Aplica correctamente as normas de acentuación xerais e de acentuación diacrítica, así como as demais normas ortográficas, e aprecia o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.	CCL CSC CCEC	EOE
e	B4.7. Exploración das posibilidades do uso de diversos enlaces entre oracións (causa, consecuencia, finalidade, contradición, condición...).	B4.4.	LGB4.4.1.	Usa axeitadamente diversos conectores entre oracións: causa, consecuencia, finalidade, contradición, condición...	CCL CAA	EOE

e	<p>B4.8. Identificación, en oracións, do verbo e os seus complementos, especialmente o suxeito, así como o papel semántico deste (axente, paciente e causa).</p> <p>B4.9. Transformación de oracións de activa en pasiva, e viceversa, para mellorar a comprensión de determinados textos.</p>	B4.5.	LGB4.5.1.	Identifica, en oracións, o papel semántico do suxeito e transforma oracións activas en pasiva, e viceversa.	CCL CAA	EOE
e	B4.10. Práctica do paso de estilo directo a estilo indirecto na narración, e viceversa, para mellorar a produción de textos.	B4.6.	LGB4.6.1.	Transforma un texto narrativo de estilo directo noutro de estilo indirecto e viceversa.	CCL CAA	EOE
b e i	<p>B4.11. Uso eficaz do dicionario, en papel ou dixital, na busca da ampliación do vocabulario e como consulta ortográfica e gramatical.</p> <p>B4.12. Ampliación do vocabulario, mediante o traballo con palabras sinónimas, antónimas, homónimas, polisémicas; aumentativos e diminutivos, arcaísmos, neoloxismos, estranxeirismos, frases feitas, siglas e abreviaturas.</p> <p>B4.13. Ampliación do vocabulario mediante os procedementos de creación de palabras: derivación (prefixos e sufixos) e composición.</p>	B4.7.	<p>LGB4.7.1.</p> <p>LGB4.7.2.</p> <p>LGB4.7.3.</p>	<p>Usa axeitadamente o dicionario para buscar calquera palabra, seleccionando a acepción precisa segundo cada contexto.</p> <p>Recoñece e crea palabras derivadas (prefixación e sufixación) e compostas.</p> <p>Recoñece e usa sinónimos, antónimos, homónimos, palabras polisémicas, arcaísmos, neoloxismos, estranxeirismos, frases feitas, siglas e abreviaturas.</p>	CCL CAA CD	EOE
a d e h m o	B4.14. Coñecemento das características relevantes (históricas, socioculturais...) da lingua galega e identificación e valoración desta lingua dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa.	B4.8.	LGB4.8.1.	Identifica as características relevantes (históricas, socioculturais...) da lingua galega.	CCL CCEC	EOE

B5: EDUCACIÓN LITERARIA						
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN DE CADA ESTÁNDAR	COMPETENCIAS CLAVE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
b d e o	B5.1. escoita, memorización e reprodución de textos procedentes da literatura popular oral galega (refróns, adiviñas, lendas, contos, poemas, conxuros, cancións, ditos, romances, cantigas) e da literatura galega en xeral. B5.2. Valoración e aprecio do texto literario galego (oral ou non) como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.	B5.1.	LGB5.1.1. LGB5.1.2.	Escoita, memoriza e reproduce textos procedentes da literatura popular oral galega (refróns, adiviñas, lendas, contos, poemas, conxuros, cancións, ditos, romances, cantigas) e da literatura galega en xeral. Valora os textos da literatura galega (oral ou non) como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.	CCL CAA CCEC	EOE
b d e i	B5.3. Lectura persoal, silenciosa e en voz alta de obras en galego adecuadas á idade e aos intereses (conto, cómic, novela). B5.4. Lectura guiada de textos da literatura infantil, adaptacións de obras literarias clásicas e literatura actual en diversos soportes.	B5.2	LGB5.2.1.	Le en silencio e en voz alta obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes.	CCL CCEC CD	EOE
b d e	B5.5. Lectura comentada de poemas, de relatos e de obras teatrais tendo en conta as convencións literarias (xéneros, figuras) e a presenza de certos temas e motivos repetitivos e tópicos.	B5.3.	LGB5.3.1. LGB5.3.2. LGB5.3.3.	Recoñece as características fundamentais dos diferentes xéneros literarios: narrativa, poesía e teatro. Distingue algúns recursos retóricos e métricos propios dos poemas. Identifica e emprega algunhas figuras literarias: comparacións, metáforas, personificacións, hipérbolos e xogos de palabras.	CCL CCEC CAA	EOE
b e	B5.6. Recreación e composición de poemas e relatos para comunicar sentimentos, emocións, estados de ánimo, lembranzas, recoñecendo as características dalgúns modelos.	B5.4.	LGB5.4.1	Recrea e compón poemas e relatos, a partir de modelos dados, para comunicar sentimentos, emocións, estados de ánimo, lembranzas.	CCL CCEC CSC	EOE
b d e	B5.7. Dramatización e lectura dramatizada de textos literarios diversos.	B5.5.	LGB5.5.1.	Participa activamente en dramatizacións de textos literarios diversos.	CCL CCEC CSC	EOE

a d e o	B5.8. Valoración da literatura en calquera lingua (maioritaria, minoritaria ou minorizada), como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal.	B5.6.	LGB5.6.1.	Valora a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal.	CCL CSC CCEC	EOE
a d e o	B5.9. Interese por coñecer os modelos narrativos e poéticos que se utilizan noutras culturas.	B5.7.	LGB5.7.1. LGB5.7.2.	<p>Compara imaxes, símbolos e mitos sinxelos doutras culturas cos da cultura galega, amosando interese e respecto.</p> <p>Amosa curiosidade por coñecer outros costumes e formas de relación social, respectando e valorando a diversidade cultural.</p>	CCEC CSC	

CIENCIAS SOCIAIS

A área de Ciencias Sociais ten como obxecto contribuír ao desenvolvemento persoal e social do alumnado, achegándolle os recursos necesarios para integrarse e participar de forma activa na sociedade en que vive, partindo da comprensión da realidade física, social e histórica máis próxima ata poder comprender o mundo dunha maneira máis global. O desenvolvemento persoal e social dos alumnos e alumnas como futuros cidadáns e cidadás implica, por unha banda, coñecer os mecanismos fundamentais da democracia respectando as regras da vida colectiva e, por outra, interactuar co contorno e o medio velando pola súa conservación ao seren estes bens comúns e compartidos.

Os bloques desta área son:

Bloque 1: Contidos común

Bloque 2: O mundo que nos rodea

Bloque 3: Vivir en sociedade

Bloque 4: As pegadas do tempo.

1ª AVALIACIÓN						
B1						
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS AVALIACIÓN	ESTÁNDARES APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO CONSECUCIÓN ESTÁNDAR	COMPETENCIAS	ELEMENTOS TRANSV.
e h	B1.2 Recollida de información do tema a tratar utilizando diferentes fontes	B1.1	CSB1.1	Recompila información e interprétaa, desde distintas fontes.	CAA CMCT CCL CD	
e h i	B1.3. Iniciación á utilización das Tecnoloxías da Información e a Comunicación para buscar e seleccionar información e presentar conclusións.	B1.2	CSB1.2.1.	Realiza correctamente as actividades	CD CAA CCL CMCT CSC	
e h b i	B1.6. Desenvolvemento de estratexias para organizar, memorizar e recuperar a información obtida mediante diferentes métodos e fontes.	B1.3	CSB1.3.1	Autoavalíase e coñece a relación entre o seu esforzo e os resultados obtidos.	CCL CAA CMCT CSC	
a h i	B1.11. Estratexias para a resolución de conflitos, utilización das normas de convivencia e valoración da convivencia pacífica e tolerante.	B1.5	CSB1.5.2	Dialoga e expresa as súas opinións con orde, respecto e gardando a quenda de palabra.	CSC CAA	CA TIC EOE
b d	B1.14. Planificación e xestión de proxectos co fin de alcanzar obxectivos. Iniciativa emprendedora.	B1.9	CSB1.9.2	Participa de forma activa e creativa no proceso de realización de traballos individuais e de grupo.	CSIEE CSC CAA	
B2						
e h	B2.8.A A diversidade xeográfica das paisaxes naturais de España: relevo, climas e hidrografía.	B2.4	CSB2.4.1	Sitúa no mapa de España tanto as unidades de relevo interior como as diferentes costas e os principais accidentes do relevo costeiro.	CMCT	
Localiza e identifica os mares, océanos e grandes ríos no mapa de España.				CMCT		
Identifica as vertentes e cuncas hidrográficas de España, así como as características dos ríos que as compoñen.				CMCT		
Coñece os tramos do curso dun río e as características de cada un deles.						
		CSB2.2.1	Describe os trazos dos climas de España e localiza no mapa as zonas climáticas.	CMCT CCL		

e h	B2.8.A A diversidade xeográfica das paisaxes naturais de Europa: relevo, climas e hidrografía.	B2.4	CSB2.4.1	Define e enumera as principais unidades de relevo de Europa.	CMCT	
				Coñece e localiza nos mapas as unidades de relevo de Europa.		
				Coñece e localiza nos mapas os principais elementos do relevo costeiro de Europa.	CMCT	
e h	B2.8.A A diversidade xeográfica das paisaxes naturais de Europa: relevo, climas e hidrografía.	B2.4	CSB2.2.1	Recoñece os principais tipos de clima que se dan en Europa e describe a vexetación asociada.	CMCT CCL	
			CSB2.4.1	Identifica e sitúa nun mapa as vertentes dos ríos de Europa. Identifica e sitúa nun mapa os principais lagos e ríos de Europa	CMCT	
			CSB2.4.2	Describe as características dos ríos de Europa.	CMCT	
			CSB2.3.1.	Describe as características das paisaxes de Europa e valora a súa diversidade	CMCT CCL CSC	
a d h	B3.1.España na Unión Europea	B3.1	CSB3.1.1	Entende o concepto de UE.	CSC, CAA	EOE ECC
				Sitúa no mapa aos países membros da UE.	CMCT	
			CSB3.1.2.	Realiza actividades sobre as funcións da UE.	CSC CCL CCEC	
				Realiza actividades sobre a importancia da UE para España.		
				Explica algúns trazos da sociedade española actual.	CSC CCL	
B4						
a b h	B2.10. Espazos protexidos A intervención humana no medio. Os problemas ambientais. Conservación e protección do medio natural.	B2.5.	CSB2.5.1	Coñece iniciativas que axudan a mellorar e conservar o medio ambiente, como a rede de espazos protexidos de España.	CSC CMCT CAA CCL	
			CSB1.2.1	Busca información sobre as conferencias das Nacións Unidas para a protección do medio ambiente.	CD CAA	

			CSB2.5.1	Explica os efectos da influencia humana no medio natural e propón alternativas para reducir o impacto.	CSC CMCT CAA CCL	ECC TIC EOE
				Comprende as consecuencias das actividades humanas sobre o medio ambiente.	CSC CMCT CAA CCL	
a b h	B2.13. O cambio climático: Causas e consecuencias.	B2.6	CSB2.6.1	Comprende o cambio climático e coñece o desenvolvemento sustentable.	CSC, CMCT CAA CCL	

2ª AVALIACIÓN						
B1						
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS AVALIACIÓN	ESTÁNDARES APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO CONSECUCIÓN ESTÁNDAR	COMPETENCIAS	ELEMENTOS TRANSV.
e h	B1.2 Recollida de información do tema a tratar utilizando diferentes fontes	B1.1	B1.1.1	Realiza actividades a partir de información extraída de distintos documentos.	CAA CMCT CCL CD	CA TIC EOE
e h i	B1.3. Iniciación á utilización das Tecnoloxías da Información e a Comunicación para buscar e seleccionar información e presentar conclusión.	B1.2	B1.2.1	Realiza correctamente as actividades propostas	CD CAA CCL CMCT CSC	
e h b i	B1.6. Desenvolvemento de estratexias para organizar, memorizar e recuperar a información obtida mediante diferentes métodos e fontes.	B1.3	B1.3.1	Autoavalíase e coñece a relación entre o seu esforzo e os resultados obtidos.	CCL CAA CMCT CSC	
B3						
h o	B3.8. Os sectores de produción: primario, secundario e terciario.	B3.5	CSB3.5.1	Describe en que consiste cada sector económico.	CSC CMCT	
			CSB3.5.2.	Nomea as principais actividades de cada sector.	CSC CCL	
				Coñece as características dos sectores económicos españois.	CSC CCL	
			CSB3.5.1	Localiza as áreas industriais europeas.	CSC CMCT	

h o	B3.8. As actividades económicas e os sectores produtivos de España e de Europa.	B3.5	CSB3.5.2	Coñece os trazos da estrutura económica española.	CSC CCL	
				Coñece os trazos da estrutura económica europea.	CSC CCL	
				Realiza exercicios a partir da información gráfica.	CSC CCL	
h o	B3.8. As actividades económicas e os sectores produtivos de España e de Europa.	B3.5	CSB3.5.2	Explica as actividades terciarias.	CSC CCL	
				Coñece os produtos que importan e exportan Europa e España.	CSC CCL	
b h	B3.10. O consumo e a publicidade.	B3.6	CSB3 6.1.	Entende o papel social da publicidade.	CSIEE, CAA CSC	CA EOE
				Extrae información de imaxes publicitarias.	CSIEE CAA CSC	
b h g	B3.11. O diñeiro. O aforro. Elaboración dun presuposto persoal.	B3.7	CSB3 7.1	Elabora presupostos de forma responsable.	CSIEE CAA CMCT CSC	
			CSB3 7.2.	Sabe distinguir entre gastos indispensables e superfluos.		
			CSB3.7.3.	Comprende a necesidade de comparar prezos e de informarse para consumir de forma responsable.		
b h	B3.12. Empregabilidade e espírito emprendedor.	B3.8.	CSB3.8.1	Realiza exercicios para comprender os pasos básicos para crear unha empresa.	CSIEE CAA CSC	
h	B3.13. A empresa. Actividade e funcións.	B3.9	CSB3.9.1	Recoñece os tipos de empresa.	CSC CMCT	
			CSB3.9.3	Define termos económicos.	CCL CSC	

3ª AVALIACIÓN						
B1						
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS AVALIACIÓN	ESTÁNDARES APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO CONSECUCIÓN ESTÁNDAR	COMPETENCIAS CLAVE	ELEMENTOS TRANSV.
e h	B1.1. Iniciación ao coñecemento científico e á súa aplicación nas ciencias sociais.	B1.1	CSB1.1.1	Realiza actividades a partir de información extraída de distintos documentos.	CAA, CMCT, CCL, CD	CA TIC EOE
e h i	B1.3. Iniciación á utilización das Tecnoloxías da Información e a Comunicación para buscar e seleccionar información e presentar conclusións.	B1.2	CSB1.2.1	Realiza correctamente as actividades propostas	CD, CAA, CCL CMCT, CSC	
e b i	B1.6. Estratexias para desenvolver a responsabilidade, a capacidade de esforzo e a constancia no estudo.	B1.3	CSB1.3.1	Realiza as actividades cunha terminoloxía apropiada e define os termos con rigor.	CCL CAA CMCT CSC	
e h	B1.2. Recollida de información do tema a tratar utilizando diferentes fontes (directas e indirectas)	B1.1	CSB1.1	Recompila información e interprétaa desde distintas fontes.	CAA, CMCT CCL CD	
B3						
d o	B4.11. Arte e cultura da España dos séculos XX e XXI	B1.11	CSB1.6.1	Realiza actividades sobre o respecto aos dereitos humanos. Realiza actividades sobre o respecto á diversidade.	CSC CAA	DIMH PVX PVD PRPC EV EOE
B4						
b d o h	B4.6. España na Idade Contemporánea: o século XIX. A guerra da Independencia e o labor das Cortes de Cádiz (1808-1813)	B4.3	CSB4.3.5	Define e sitúa correctamente os principais feitos da España do século XIX nun eixe cronolóxico. Coñece os principais feitos da guerra da Independencia e a Constitución de Cádiz. Explica os elementos que distinguen unha monarquía absoluta dunha monarquía parlamentaria.	CSC CCEC CAA CSC CCEC CAA CSC CCEC CAA	EOE ECC PRPC EV

				Recoñece e define as características básicas dos principais grupos políticos do século XIX.	CSC CCEC CAA					
b d o h	B4.8 • O reinado de Afonso XIII e a Ditadura de Primo de Rivera (1902- 1931) • A Segunda República e a Guerra Civil (1931-1939)	B4.3	CSB4.3.5	Explica o carlismo e as consecuencias da súa influencia na España do século XIX.	CSC, CCEC, CAA	EOE ECC PRPC EV				
				Coñece trazos do primeiro terzo do século XX.	CMCT, CCEC CAA					
				Identifica algún trazo do período republicano.	CMCT, CCEC CAA					
								Identifica algún trazo da Guerra Civil.	CSC, CCEC, CAA	
								Recoñece a evolución da Guerra Civil nun mapa.	CSC CCEC CAA	EOE ECC PRPC EV
								Manexa información sobre o período franquista.		
b d o h	B4.8. A transición á democracia e a Constitución de 1978 A nosa historia recente. A organización política da España actual	B4.3	CSB4.3.5	Recoñece os trazos básicos do período político actual.	CSC CCEC CAA	EOE ECC PRPC EV				
				Valora as vantaxes do réxime democrático.						
				Sabe interpretar algúns artigos da Constitución.						
				Comprende o sistema democrático.						
b d o h	B4.8. As transformacións económicas e sociais dos séculos XIX e XX.	B4.3	CSB4.3.3	Explica como se produciron os cambios sociais e económicos en España durante os séculos	CSC CCEC CAA	EOE ECC PRPC EV				
				Describe o proceso de industrialización en España, as causas do seu atraso e as consecuencias.						
				Describe a sociedade española do século XIX e as clases sociais que a conformaban.	CSC CCEC					
h	B4.11. Arte e cultura da España do séculos XIX e XX	B4.4	CSB4.4.1	Coñece os principais movementos artísticos e culturais da España do século XIX.	CSC CAA					

CIENCIAS NATURAIS

Os coñecementos científicos intégranse no currículo da educación primaria para proporcionar ao alumnado as bases dunha formación científica e tecnolóxica que contribúa a desenvolver as competencias necesarias para comprender a realidade, desenvolverse na vida cotiá e interactuar co seu medio natural.

Os bloques desta área son:

- Bloque 1: Iniciación á actividade científica.
- Bloque 2: O ser humano e a saúde
- Bloque 3: Os seres vivos
- Bloque 4: Materia e enerxía
- Bloque 5: A tecnoloxía, aparellos e máquinas.

1ª AVALIACIÓN				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. INICIACIÓN Á ACTIVIDADE CIENTÍFICA				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ h ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Iniciación á actividade científica. ▪ B1.2. Emprego de diferentes fontes de información. ▪ B1.3. Lectura de textos propios da área. ▪ B1.4. Utilización das tecnoloxías da información e comunicación para buscar e seleccionar información, simular procesos e comunicar conclusións sobre os traballos realizados. ▪ B1.5. Uso progresivamente autónomo do tratamento de textos (axuste de páxina, inserción de ilustracións ou notas, imaxes etc.). Xestión de ficheiros. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Obter información relevante sobre feitos ou fenómenos previamente delimitados, facendo predicións sobre sucesos naturais, integrando datos de observación directa e indirecta a partir da consulta de fontes directa e indirectas e comunicando os resultados en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.1.1. Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante, analízala, obtén conclusións, elabora informes para o rexistro de plan de traballo e comunica, de forma oral e escrita, as conclusións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSIEE ▪ CAA ▪ CD ▪ CMCCT
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.1.2. Expresa oralmente e por escrito, de forma clara e ordenada contidos relacionados coa área manifestando a comprensión de textos orais e/ou escritos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.1.3. Emprega de forma autónoma o tratamento de textos (axuste de páxina, inserción de ilustracións ou notas etc). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSIEE ▪ CMCT ▪ CD
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.1.4. Manexa estratexias axeitadas para acceder á información dos textos de carácter científico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ c ▪ e ▪ g ▪ h ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.7. Traballo individual e cooperativo. ▪ B1.8. A igualdade entre homes e mulleres. A conduta responsable. ▪ B1.9. A relación cos demais. A resolución pacífica de conflitos. Toma de decisións: criterios e consecuencias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Traballar de forma cooperativa, apreciando o coidado pola seguridade propia e a dos seus compañeiros/as, coidando as ferramentas e facendo uso adecuado dos materiais 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.3.1. Utiliza estratexias para estudar e traballar de forma eficaz, individualmente e en equipo, amosando habilidades para a resolución pacífica de conflitos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSC ▪ CMCCT ▪ CSIEE

1ª AVALIACIÓN				
Obxectivos	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.10. Técnicas de traballo. Recursos e técnicas de traballo individual. Desenvolvemento de hábitos de traballo, esforzo e responsabilidade. ▪ B1.11. Hábitos de prevención de enfermidades e accidentes, na aula e no centro. ▪ B1.12. Emprego de diversos materiais, tendo en conta as normas de seguridade. ▪ B1.13. Elaboración de protocolos de uso das TIC na aula. ▪ B1.14. Valoración da necesidade de controlar o tempo destinado ás tecnoloxías da información e da 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.3.2. Coñece e emprega as normas de uso e de seguridade dos instrumentos, dos materiais de traballo e das tecnoloxías da información e comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CD ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ c ▪ e ▪ g ▪ h ▪ i ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.15. Planificación e realización de proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións, formulando problemas, enunciando hipóteses, seleccionando o material necesario, montando, realizando e extraendo conclusións e presentando informes en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Realizar proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións e presentar informes coas conclusións en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.4.1. Realiza proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións formulando problemas, enunciando hipóteses, seleccionando o material necesario, realizando, extraendo conclusións e comunicando os resultados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.4.2. Presenta un informe, de forma oral ou escrita, empregando soportes variados, recollendo información de diferentes fontes (directas, libros, internet) cando traballa de forma individual ou en equipo na realización de proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CD ▪ CAA ▪ CSIEE
BLOQUE 3. OS SERES VIVOS				

1ª AVALIACIÓN				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Seres vivos, seres inertes. Diferenciación. ▪ B3.2. Organización e estrutura dos seres vivos: células, tecidos: tipos; órganos; aparellos e sistemas: principais características e funcións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Coñecer a estrutura dos seres vivos: células, tecidos, tipos, órganos, aparellos e sistemas: identificando as principais características e funcións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB3.1.1. Identifica e describe a estrutura dos seres vivos: células, tecidos, órganos, aparellos e sistemas nomeando as principais características e funcións de cada un deles. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h ▪ l 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Os seres vivos: características, clasificación e tipos. ▪ B3.4. Os animais vertebrados e invertebrados, características e clasificación. ▪ B3.5. As plantas: estrutura e fisioloxía. A fotosíntese e a súa importancia para a vida na Terra. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Coñecer diferentes niveis de clasificación dos seres vivos, atendendo ás súas características e tipos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB3.2.1. Identifica as características e clasifica os seres vivos: <ul style="list-style-type: none"> - Reino animal. - Reino das plantas. - Reino dos fungos. - Outros reinos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB3.2.2. Utiliza guías na identificación científica de animais e plantas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB3.2.3. Explica a importancia da fotosíntese para a vida na Terra. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ e ▪ h ▪ l ▪ i ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. As relacións entre os seres vivos. Cadeas alimentarias. Poboacións, comunidades e ecosistemas. Características e compoñentes dun ecosistema. ▪ B3.7. Ecosistemas: pradería, poza, lagoa, bosque, litoral e cidade e os seres vivos. A biosfera, diferentes hábitats dos seres vivos. ▪ B3.8 Hábitos de respecto e coidado cara aos seres vivos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Investigar as características de ecosistemas do seu contorno mediante a recollida de datos, facendo hipóteses, empregando diversas fontes de información e presentando os resultados en diferentes soportes, mostrando interese pola rigorosidade e hábitos de respecto e coidado cara aos seres vivos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB3.3.1. Investiga e explica as relacións entre os seres vivos. Cadeas alimentarias. Poboacións, comunidades e ecosistemas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB3.3.2. Recoñece e explica algúns ecosistemas: pradería, charca, bosque, litoral e cidade e os seres vivos que neles habitan. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB3.3.3. Observa e identifica diferentes hábitats dos seres vivos facendo fincapé no coidado destes e nomea algunhas causas de extinción de especies. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC

1ª AVALIACIÓN				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.9. Uso de medios tecnolóxicos para o estudo dos seres vivos. ▪ B3.10. Interese pola observación e polo estudo rigoroso de todos os seres vivos. ▪ B3.11. Uso da lupa para a observación científica. 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB3.3.4. Usa a lupa e outros medios tecnolóxicos para a observación científica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB3.3.5. Observa e rexistra algún proceso asociado á vida dos seres vivos, utilizando os instrumentos e os medios audiovisuais e tecnolóxicos apropiados, comunicando de xeito oral e escrito os resultados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA 	

2ª AVALIACIÓN				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. INICIACIÓN Á ACTIVIDADE CIENTÍFICA				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ c ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.7. Traballo individual e cooperativo. ▪ B1.8. A igualdade entre homes e mulleres. A conduta responsable. ▪ B1.9. A relación cos demais. A 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Traballar de forma cooperativa, apreciando o coidado pola seguridade propia e a dos seus compañeiros/as, coidando as ferramentas e facendo 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.3.1. Utiliza estratexias para estudar e traballar de forma eficaz, individualmente e en equipo, amosando habilidades para a resolución pacífica de conflitos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSC ▪ CMCCT ▪ CSIEE

2ª AVALIACIÓN				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ g ▪ h ▪ i 	<p>resolución pacífica de conflitos. Toma de decisións: criterios e consecuencias.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.10. Técnicas de traballo. Recursos e técnicas de traballo individual. Desenvolvemento de hábitos de traballo, esforzo e responsabilidade. ▪ B1.11. Hábitos de prevención de enfermidades e accidentes, na aula e no centro. ▪ B1.12. Emprego de diversos materiais, tendo en conta as normas de seguridade. ▪ B1.13. Elaboración de protocolos de uso das TIC na aula. ▪ B1.14. Valoración da necesidade de controlar o tempo destinado ás tecnoloxías da información e da comunicación e o seu poder de adición. 	<p>uso adecuado dos materiais</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.3.2. Coñece e emprega as normas de uso e de seguridade dos instrumentos, dos materiais de traballo e das tecnoloxías da información e comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CD ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ c ▪ e ▪ g ▪ h ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.15. Planificación e realización de proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións, formulando problemas, enunciando hipóteses, seleccionando o material necesario, montando, realizando e extraendo conclusións e presentando informes en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Realizar proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións e presentar informes coas conclusións en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.4.1. Realiza proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións formulando problemas, enunciando hipóteses, seleccionando o material necesario, realizando, extraendo conclusións e comunicando os resultados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE

2ª AVALIACIÓN				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> m 			<ul style="list-style-type: none"> CNB1.4.2. Presenta un informe, de forma oral ou escrita, empregando soportes variados, recollendo información de diferentes fontes (directas, libros, internet) cando traballa de forma individual ou en equipo na realización de proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CMCCT CSC CD CAA CSIEE
BLOQUE 2 - O SER HUMANO E A SAÚDE				
<ul style="list-style-type: none"> e h 	<ul style="list-style-type: none"> B2.1. O corpo humano e o seu funcionamento. B2.2. Anatomía e fisioloxía. B2.3. Células, tecidos, órganos, aparellos e sistemas. B2.4. Diferentes tipos de células. Os virus e as bacterias. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.1. Identificar e localizar os principais órganos implicados na realización das funcións vitais do corpo humano e establecer algunhas relacións fundamentais entre elas e determinados hábitos de saúde. 	<ul style="list-style-type: none"> CNB2.1.1. Identifica e localiza os principais órganos implicados na realización das funcións vitais do ser humano. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> e h 	<ul style="list-style-type: none"> B2.5. As funcións vitais no ser humano. B2.6. Función de relación (órganos dos sentidos, sistema nervioso e aparello locomotor). B2.7. Función de nutrición (aparellos respiratorio, dixestivo, circulatorio e excretor). B2.8. Función de reprodución (aparello reprodutor). 	<ul style="list-style-type: none"> B2.2. Coñecer o funcionamento de células, tecidos, órganos, aparellos, sistemas: a súa localización, forma, estrutura, funcións, coidados etc. 	<ul style="list-style-type: none"> CNB2.2.1. Identifica e describe as principais características dos aparellos respiratorio, dixestivo, locomotor, circulatorio e excretor e explica as principais funcións. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CCL

2ª AVALIACIÓN				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ c ▪ d ▪ h ▪ k ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.9. Saúde e enfermidade. ▪ B2.10. Principais enfermidades que afectan aos aparellos e sistemas do organismo humano. ▪ B2.11. Hábitos saudables para previr enfermidades. ▪ B2.12. Trastornos alimenticios. ▪ B2.13. Efectos nocivos do consumo de alcohol e drogas. ▪ B2.14. Tipos de dietas. ▪ B2.15. Análise de etiquetas de produtos. ▪ B2.16. Avances da ciencia que melloran a saúde e a vida. ▪ B2.17. Coñecemento de actuacións básicas de primeiros auxilios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Relacionar determinadas prácticas de vida co adecuado funcionamento do corpo, adoptando estilos de vida saudables e coñecendo as repercusións para a saúde. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB2.3.1. Recoñece estilos de vida saudables e os seus efectos sobre o coidado e mantemento do funcionamento global do corpo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB2.3.2. Coñece e explica os principios das dietas equilibradas, identificando as prácticas saudables para previr e detectar os riscos para a saúde. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB2.3.3. Recoñece os efectos nocivos do consumo de alcohol e drogas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB2.3.4. Observa, identifica e describe algúns avances da ciencia que melloran a saúde (medicina, produción e conservación de alimentos, potabilización da auga etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB2.3.5. Coñece técnicas de primeiros auxilios, en situacións simuladas e reais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC

3ª AVALIACIÓN				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. INICIACIÓN Á ACTIVIDADE CIENTÍFICA				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ h ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Iniciación á actividade científica. ▪ B1.2. Emprego de diferentes fontes de información. ▪ B1.3. Lectura de textos propios da área. ▪ B1.4. Utilización das tecnoloxías da información e comunicación para buscar e seleccionar información, simular procesos e comunicar conclusións sobre os traballos realizados. ▪ B1.5. Uso progresivamente autónomo do tratamento de textos (axuste de páxina, inserción de ilustracións ou notas, imaxes etc.). Xestión de ficheiros. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Obter información relevante sobre feitos ou fenómenos previamente delimitados, facendo predicións sobre sucesos naturais, integrando datos de observación directa e indirecta a partir da consulta de fontes directa e indirectas e comunicando os resultados en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.1.1. Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante, analízala, obtén conclusións, elabora informes para o rexistro de plan de traballo e comunica, de forma oral e escrita, as conclusións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSIEE ▪ CAA ▪ CD ▪ CMCCT
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.1.2. Expresa oralmente e por escrito, de forma clara e ordenada contidos relacionados coa área manifestando a comprensión de textos orais e/ou escritos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.1.3. Emprega de forma autónoma o tratamento de textos (axuste de páxina, inserción de ilustracións ou notas etc). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSIEE ▪ CMCT ▪ CD
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.1.4. Manexa estratexias axeitadas para acceder á información dos textos de carácter científico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. Aproximación experimental a cuestións científicas próximas á súa realidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Establecer conxecturas tanto respecto de sucesos que ocorren dunha forma natural como sobre os que ocorren cando se provocan a través dun experimento ou dunha experiencia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.2.1. Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións, identificando os criterios e as consecuencias das decisións tomadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CAA ▪ CMCCT

3ª AVALIACIÓN				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ c ▪ e ▪ g ▪ h ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.7. Traballo individual e cooperativo. ▪ B1.8. A igualdade entre homes e mulleres. A conduta responsable. ▪ B1.9. A relación cos demais. A resolución pacífica de conflitos. Toma de decisións: criterios e consecuencias. ▪ B1.10. Técnicas de traballo. Recursos e técnicas de traballo individual. Desenvolvemento de hábitos de traballo, esforzo e responsabilidade. ▪ B1.11. Hábitos de prevención de enfermidades e accidentes, na aula e no centro. ▪ B1.12. Emprego de diversos materiais, tendo en conta as normas de seguridade. ▪ B1.13. Elaboración de protocolos de uso das TIC na aula. ▪ B1.14. Valoración da necesidade de controlar o tempo destinado ás tecnoloxías da información e da comunicación e o seu poder de adición. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Traballar de forma cooperativa, apreciando o coidado pola seguridade propia e a dos seus compañeiros/as, coidando as ferramentas e facendo uso adecuado dos materiais 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.3.1. Utiliza estratexias para estudar e traballar de forma eficaz, individualmente e en equipo, amosando habilidades para a resolución pacífica de conflitos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSC ▪ CMCCT ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.3.2. Coñece e emprega as normas de uso e de seguridade dos instrumentos, dos materiais de traballo e das tecnoloxías da información e comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CD ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ c ▪ e ▪ g ▪ h ▪ i ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.15. Planificación e realización de proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións, formulando problemas, enunciando hipóteses, seleccionando o material necesario, montando, realizando e extraendo conclusións e presentando informes en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Realizar proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións e presentar informes coas conclusións en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.4.1. Realiza proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións formulando problemas, enunciando hipóteses, seleccionando o material necesario, realizando, extraendo conclusións e comunicando os resultados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE

3ª AVALIACIÓN				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.4.2. Presenta un informe, de forma oral ou escrita, empregando soportes variados, recollendo información de diferentes fontes (directas, libros, internet) cando traballa de forma individual ou en equipo na realización de proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CD ▪ CAA ▪ CSIEE
BLOQUE 4. MATERIA E ENERXÍA				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Concepto de enerxía. Diferentes formas de enerxía. A luz como fonte de enerxía. ▪ B4.2. Electricidade: a corrente eléctrica. Circuitos eléctricos. Magnetismo: o magnetismo terrestre. O imán: o compás. ▪ B4.3. Os cambios de estado. As reaccións químicas: a combustión, a oxidación e a fermentación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Coñecer leis básicas que rexen fenómenos como a reflexión da luz, a transmisión da corrente eléctrica, os cambios de estado e as reaccións químicas: a combustión, a oxidación e a fermentación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.1.1. Investiga a través da realización de experiencias sinxelas para achegarse ao coñecemento das leis básicas que rexen fenómenos como a reflexión da luz, a transmisión da corrente eléctrica e os cambios de estado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.1.2. Investiga a través da realización de experiencias sinxelas para achegarse ao coñecemento das leis básicas que rexen reaccións químicas: combustión, oxidación e fermentación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Fontes de enerxía e materias primas: a súa orixe. Enerxías renovables e non renovables. ▪ B4.5. Fontes de enerxías renovables e non renovables. O desenvolvemento enerxético, sostible e equitativo. ▪ B4.6. Utilidade dalgúns avances, produtos e materiais para a sociedade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Coñecer as características das fontes de enerxía e materias primas renovables e non renovables e relacionadas co desenvolvemento enerxético e sostible. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.2.1. Identifica e explica algunhas das principais características das diferentes formas de enerxía: mecánica, lumínica, sonora, eléctrica, térmica e química. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.2.2. Identifica e explica os beneficios e riscos relacionados coa utilización das enerxías renovables e non renovables: esgotamento, choiva ácida, radioactividade, expoñendo posibles actuacións para un desenvolvemento sostible. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CCL

3ª AVALIACIÓN				
Obxectivos	Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.7. Planificación e realización de experiencias diversas para estudar as propiedades de materiais de uso común e o seu comportamento diante da luz, o son, a calor, a humidade e a electricidade. ▪ B.4.8. Predición de cambios no movemento ou na forma dos corpos por efecto das forzas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Planificar e realizar sinxelas investigacións para estudar o comportamento dos corpos diante das forzas, a luz, a electricidade, o magnetismo, a calor ou o son. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.3.1. Planifica e realiza sinxelas experiencias e predí cambios no movemento, na forma ou no estado dos corpos por efecto das forzas ou das achegas de enerxía, comunicando o proceso seguido e o resultado obtido. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CSIEE ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.3.2. Observa de xeito sistemático, aprecia e explica os efectos da calor no aumento de temperatura e dilatación dalgúns materiais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.9. Observación dalgúns fenómenos de natureza eléctrica e os seus efectos (luz e calor). ▪ B4.10. Atracción e repulsión de cargas eléctricas. ▪ B4.11. Separación de compoñentes dunha mestura mediante destilación, filtración, evaporación ou disolución. ▪ B4.12. Reaccións químicas: a combustión, a oxidación e a fermentación. ▪ B4.13. Normas de prevención de riscos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Realizar experiencias sinxelas e pequenas investigacións sobre diferentes fenómenos físicos e químicos da materia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4 4.1 Identifica, experimenta e exemplifica argumentando algúns cambios de estado e a súa reversibilidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.4.2. Separa os compoñentes dunha mestura mediante destilación, filtración, evaporación ou disolución. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.4.3. Presenta conclusións de procesos de investigación, experiencias sinxelas ou proxectos sobre diferentes fenómenos físicos e químicos da materia, en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CSIEE ▪ CCL ▪ CD
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.4.4. Identifica e expón as principais características das reaccións químicas: combustión, oxidación e fermentación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.4.5. Respecta as normas de uso, de seguridade e de mantemento dos instrumentos de observación e dos materiais de traballo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC

3ª AVALIACIÓN				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 5. A TECNOLOXÍA, OBXECTOS E MÁQUINAS				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Máquinas e aparellos. Tipos de máquinas na vida cotiá e a súa utilidade. ▪ B5.2. Análise de operadores e emprego na construción dun aparello. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Coñecer os principios básicos que rexen as máquinas e os aparellos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB5.1.1. Identifica diferentes tipos de máquinas e clasifícaas segundo o número de pezas, o xeito de accionalas e a acción que realizan. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB5.1.2. Observa, identifica e describe algúns dos compoñentes das máquinas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB5.1.3. Observa e identifica algunha das aplicacións das máquinas e dos aparellos e a súa utilidade para facilitar as actividades humanas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ g ▪ h ▪ j 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.3. Construción de estruturas sinxelas que cumpran unha función ou condición para resolver un problema a partir de pezas moduladas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Planificar a construción de obxectos e aparellos cunha finalidade previa, empregando fontes enerxéticas, operadores e materiais apropiados, realizando o traballo individual e en equipo e proporcionando información sobre que estratexias se empregaron. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB5.2.1 Constrúe algunha estrutura sinxela que cumpra unha función ou condición para resolver un problema a partir de pezas moduladas (escaleira, ponte, tobogán etc.) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.4. A electricidade no desenvolvemento das máquinas. ▪ B5.5. Elementos dos circuitos eléctricos. ▪ B5.6. Efectos da electricidade. ▪ B5.7. Condutores e illantes. ▪ B5.8. A relación entre electricidade e magnetismo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.3. Realizar experiencias sinxelas para coñecer as leis básicas que rexen a transmisión da corrente eléctrica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB5.3.1. Identifica os elementos dun circuito eléctrico, constrúe un e explica algúns efectos da electricidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSIEE ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB5.3.2. Observa e identifica as principais características dos imáns e relaciona electricidade e magnetismo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT

3ª AVALIACIÓN				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.9. A ciencia: presente e futuro da sociedade. ▪ B5.10. Beneficios e riscos das tecnoloxías e produtos. ▪ B5.11. Importantes descubrimentos e inventos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.4. Coñecer os principais avances da ciencia e da tecnoloxía. Identificar os beneficios e riscos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB5.4.1. Coñece e explica algúns dos grandes descubrimentos e inventos da humanidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB5.4.2. Coñece e explica algúns dos avances da ciencia no fogar e na vida cotiá, na medicina, na cultura e no lecer, na arte, na música, no cine e no deporte e nas tecnoloxías da información e a comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC

MATEMÁTICAS

Tal e como se recolle no Decreto 105/2014 polo que se o currículo de educación primaria “as matemáticas apréndense utilizándoas en contextos funcionais relacionados con situacións da vida cotiá, para ir adquirindo progresivamente coñecementos máis complexos a partir das experiencias e dos coñecementos previos.”

Os contidos están organizados en cinco grandes bloques:

Bloque 1: Procesos, métodos e actitudes en matemáticas.

Bloque 2: Números.

Bloque 3: Medida.

Bloque 4: Xeometría.

Bloque 5: Estatística e probabilidade.

Os contidos do bloque 1 forman parte do que facer diario para traballar o resto dos contidos; polo que, para evitar a repetición, só figuran na táboa do primeiro trimestre.

1ª AVALIACIÓN

Obxectivos	Contidos	Criterios Avaliación	Estándares aprendizaxe	Grao mínimo consecución estandar	Competenc. Clave	Elementos transv.
b	Proposta de pequenas investigacións en contextos numéricos, xeométricos e funcionais.	B1.1	MTB1.1.1	Realiza predicións sobre os resultados esperados.	CMCT CAA	
b e g i	Proposta de pequenas investigacións en contextos numéricos, xeométricos e funcionais.	B1.2	MTB1.2.1	Elabora informes sobre o proceso realizado.	CMCT CCL CAA CSIEE CD	EOE
b	Achegamento ao método de traballo científico mediante o estudo dalgunhas das súas características e a súa práctica en situacións sinxelas.	B1.3	MTB1.3.1	Elabora conxeturas e expón argumentos que as validan	CMCT CAA CSIEE	
b e g	Achegamento ao método de traballo científico mediante o estudo dalgunhas das súas características e a súa práctica en situacións sinxelas.	B1.4	MTB1.4.1	Amosa interese pola resolución de actividades, retos e problemas, aínda que teña dificultades para resolvelos.	CMCT CAA CSIEE	
	Confianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes apropiadas e afrontar as dificultades propias do traballo científico.		MTB1.4.2	Aplica estratexias de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios).	CMCT CCL CAA	
b g i	Utilización de medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe para obter información, realizar cálculos numéricos, resolver problemas e presentar resultados.	B1.5	MTB1.5.2	Desenvólvese con facilidade co ordenador e as actividades interactivas e utilízalas para repasar	CMCT CD CAA CSIEE	TIC
b e g i	Confianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes apropiadas e afrontar as dificultades propias do traballo científico.	B1.6	MTB1.6.1	Realiza un proxecto, elabora e presenta un informe buscando, analizando e seleccionando a información relevante, utilizando a ferramenta tecnolóxica axeitada	CMCT CD CAA CCL CSIEE	TIC EOE
	Utilización de medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe para obter información, realizar cálculos numéricos, resolver problemas e presentar resultados.					
	Integración nas tecnoloxías da información e a comunicación no proceso de aprendizaxe.					
b e	Nome e grafía dos números de máis de seis cifras.	B2.1	MTB2.1.2	Manéxase cos números naturais de máis de seis cifras e é capaz de interpretalos a partir dun texto numérico ou cotián, aínda que comete algún erro na resolución da actividade.	CMCT CCEC	

b	Operacións de números naturais	B2.8	MTB2.8.1	Resolve as operacións, pero comete erros de cálculo.	CMCT CAA	
b e	Resolución de problemas con números naturais	B2.9	MTB2.9.1	Resolve problemas cotiáns axudándose con debuxos, táboas ou diagramas, aínda que comete algún erro.	CMCT CAA CCL CSIEE	CL
b g	Operacións combinadas con números naturais	B2.6	MTB2.6.4	Calcula operacións combinadas con parénteses aplicando a xerarquía das operacións, aínda que comete algún erro.	CMCT CAA	
b g	Descomposición de forma aditiva e de forma aditivo-multiplicativa, números menores de un millón	B2.8	MTB2.8.2	Descompón de forma aditiva números menores que un millón, aínda que comete algún erro.	CMCT	
b g	Obtención de todos os divisores de calquera número menor de 100.	B2.8	MTB2.8.8	Calcula os primeiros divisores de números menores que 100, aínda que comete algún erro.	CMCT	
g	Divisibilidade: números primos e compostos. Criterios de divisibilidade	B2.4	MTB2.4.1	Coñece os criterios de divisibilidade e úsaos na resolución de actividades, aínda que cometendo erros.	CMCT	
	Divisibilidade: números primos e compostos. Criterios de divisibilidade	B2.5	MTB2.5.3	Descompón números en factores primos dividíndoos sucesivamente polos seus divisores primos até encontrar cociente 1, aínda que comete algún erro.		
		B2.8	MTB2.8.9	Calcula o mínimo común múltiplo de dous números, pero comete erros.		
b g	Potencias como produto de factores iguais. Cadrados e cubos. Potencias de base 10	B2.6	MTB2.6.1	Entende como funcionan o cadrado e o cubo, aínda que se equivoca ao realizar o cálculo.	CMCT CAA	
				Entende como funcionan as potencias de base 10, aínda que se equivoca ao expresar números grandes en forma de potencias de 10 e/ou viceversa.		
		B2.8	MTB2.8.2	Descompón polinomicamente números menores que un millón, aínda que comete algún erro.	CMCT CAA.	
b e	Confianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes adecuadas e afrontar as dificultades propias del traballo científico.	B1.4	MTB1.4.2	Elixe argumentos válidos como apoio ás súas respostas pero equivócase ao facer os cálculos.	CSC CMCT CCL CAA	EOE

b e g	Resolución de problemas da vida cotiá	B2.9	MTB2.9.2	Analiza as operacións e os resultados de problemas cotiáns, pero non interpreta a súa solución.	CMCT CAA CCL CSIEE	
b g	Números enteiros	B2.1	MTB2.1.2	Manéxase cos números enteiros e é capaz de interpretalos a partir dun texto numérico ou cotián, aínda que comete algún erro na resolución da actividade.	CMCT	
	Números positivos e negativos.	B2.2	MTB2.2.1	Manéxase cos números enteiros e é capaz de interpretalos a partir dun texto numérico ou cotián, aínda que comete algún erro na resolución da actividade.	CMCT	
	Eixe cartesiano	B4.1	MTB4.1.3	Entende e utiliza coordenadas cartesianas para describir posicións, aínda que comete algún erro.	CMCT	
	Operacións con números enteiros	B2.2	MTB2.2.2	Realiza as operacións, aínda que comete erros.	CMCT	

2ª AVALIACIÓN

Obxectivos	Contidos	Criterios Avaliación	Estándares aprendizaxe	Grao mínimo consecución estandar	Competenc. Clave	Elementos transv.
b g	Fraccións.	B1.5	MTB1.5.2	Desenvólvese con facilidade co ordenador e as actividades interactivas e utilízalas para repasar	CMCT CSIEE CAA	
		B1.5	MTB1.5.1	Entende a metodoloxía descrita na actividade e resolve actividades semellantes aplicando o mesmo procedemento.		
b g	Porcentaxes e proporcionalidade. Expresión das partes utilizando porcentaxes. Correspondencia entre fraccións sinxelas, decimais e porcentaxes. Aumentos e diminucións porcentuais. Proporcionalidade directa. A regra de tres en situacións de proporcionalidade directa: lei do dobre, triplo, metade Resolución de problemas da vida cotiá.	B2.8	MTB2.8.11	Calcula o valor de porcentaxes de cantidades en contextos cotiáns.	CMCT CSIEE CAA	
		B2.7	MTB2.7.5	Resolve correctamente problemas cotiáns que requiren o uso de porcentaxes ou regras de tres, e explica a súa resolución.		
		B2.7	MTB2.7.1	Resolve problemas cotiáns de expresión de partes utilizando porcentaxes.		
		B2.5	MTB2.5.3	Calcula porcentaxes de números aplicando os seus operadores decimal ou fraccionario indistintamente.		
		B2.7	MTB2.7.1	Resolve problemas cotiáns de cálculos de porcentaxe dunha cantidade aplicando o operador decimal.		
		B5.2	MTB5.2.3	Interpreta datos en gráficos de barras de problemas cotiáns, e resólveos correctamente.		
		B2.5	MTB2.5.2	Distingue entre diferentes tipos de números e establece equivalencias entre eles, e utilízalos para resolver correctamente actividades con contextos cotiáns.		
		B2.7	MTB2.7.3	Calcula correctamente aumentos e diminucións porcentuais en problemas cotiáns.		

Obxectivos	Contidos	Critérios Avaliación	Estándares aprendizaxe	Grao mínimo consecución estandar	Competenc. Clave	Elementos transv.
b g	<p>O sistema de numeración decimal: valor de posición das cifras</p> <p>O número decimal: décimas, centésimas e milésimas.</p> <p>Os números decimais: valor de posición. Redondeo de números decimais á décima, centésima ou milésima máis próxima.</p> <p>Operacións con números decimais.</p> <p>Descomposición de números decimais atendendo ao valor de posición das súas cifras.</p>	B2.3	MTB2.3.2	Redondea decimais e aplica á resolución de actividades.	CMCT CAA	
		B2.8	MTB2.8.10	Interpreta o valor posicional das cifras de números naturais, e escríbeos correctamente con letras ou cifras.	CMCT	
		B2.1	MTB2.1.2.	Resolve actividades nas que le, escribe e/ou ordena decimais até as centésimas que interpreta de textos numéricos ou da vida cotiá.		
		B2.2	MTB2.2.1	Resolve actividades nas que le, escribe e/ou ordena decimais até as centésimas que interpreta de textos numéricos ou da vida cotiá.		
		B2.9	MTB2.9.2	Resolve problemas cotiáns revisándoos e interpretando a súa		
		B2.8	MTB2.8.12	Idea estratexias para resolver actividades utilizando o cálculo mental.		
		B2.8	MTB2.8.1	Resolve sumas e as comproba correctamente coas súas dúas restas asociadas.		
		B2.8	MTB2.8.1	Resolve multiplicacións e as comproba correctamente coas súas dúas divisións asociadas.		
		B2.6	MTB2.6.3	Realiza correctamente operacións mixtas con números decimais.		
		B2.5	MTB2.5.1	Opera con números coñecendo a xerarquía das operacións.		
b g	O número decimal	B2.9	MTB2.9.2	Realiza a actividade e corrobora a solución encontrada utilizando correctamente un método de comprobación.	CMCT	
		B2.3	MTB2.3.3	Ordena fraccións correctamente fraccións aplicando a relación entre fracción e número decimal en situacións de resolución de actividades.	CMCT	

b g	Fraccións. Concepto de fracción como relación entre as partes o todo. Fraccións propias e impropias. Número mixto. Representación gráfica. Fraccións equivalentes, redución de dúas ou máis fraccións a común denominador. Relación entre fracción e número decimal, aplicación á ordenación de fraccións. Operacións con fraccións.	B2.1	MTB2.1.2	Resolve actividades nas que le, escribe e/ou ordena fraccións que interpreta de textos numéricos ou da vida cotiá.		
		B2.3	MTB2.3.1	Calcula correctamente fraccións equivalentes en situacións de resolución de actividades.		
		B2.3	MTB2.3.1	Reduce correctamente dous ou máis fraccións a común denominador en situacións de resolución de actividades.		
		B2.9	MTB2.9.1	Resolve problemas cotiáns con operacións combinadas correctamente, axudándose con debuxos, táboas ou diagramas.		
		B2.2	MTB2.2.1	Resolve actividades nas que le, escribe e/ou ordena fraccións que interpreta de textos numéricos ou da vida cotiá.		
		B1.1	MTB1.1.1	Entende a relación que seguen os números da serie e predí correctamente os seguintes.		
		B2.8	MTB2.8.1	Resolve sumas e as comproba correctamente coas súas dúas restas asociadas.		
	Fraccións.	B2.6	MTB2.6.2	Entende e calcula correctamente o produto dunha fracción por un número.	CMCT	
		B2.8	MTB2.8.1	Resolve multiplicacións e as comproba correctamente coas súas dúas divisións asociadas.		
		B5.2	MTB5.2.3	Interpreta datos en gráficos de sectores de problemas cotiáns, e resólveos correctamente.		
		B2.6	MTB2.6.4	Calcula correctamente operacións combinadas con parénteses aplicando a xerarquía das operacións.		

b g	<p>Concepto de fracción como relación entre as partes o todo. Fraccións propias e impropias. Número mixto. Representación gráfica. Fraccións equivalentes, redución de dúas ou máis fraccións a común denominador. Relación entre fracción e número decimal, aplicación á ordenación de fraccións. Operacións con fraccións.</p>	B2.5	MTB2.5.1	Opera con números coñecendo a xerarquía das operacións.		
		B2.6	MTB2.6.2	Realiza correctamente sumas e restas de fraccións co mesmo denominador		
		B2.5	MTB2.5.2	Distingue entre diferentes tipos de números e establece equivalencias entre eles, e utilízalos para resolver correctamente actividades con contextos cotiáns.		
		B2.9	MTB2.9.2	Realiza a actividade e corrobora a solución encontrada utilizando correctamente un método de comprobación.		
		B2.1	MTB2.1.2	Resolve actividades nas que le, escribe e/ou ordena decimais até as centésimas que interpreta de textos numéricos ou da vida cotiá.		
		B2.2	MTB2.2.1	Resolve actividades nas que le, escribe e/ou ordena decimais até as centésimas que interpreta de textos numéricos ou da vida cotiá.		
b g	<p>Porcentaxes e proporcionalidade. Expresión das partes utilizando porcentaxes. Correspondencia entre fraccións sinxelas, decimais e porcentaxes. Aumentos e diminucións porcentuais. Proporcionalidade directa. A regra de tres en situacións de proporcionalidade directa: lei do dobre, triplo, metade Resolución de problemas da vida cotiá.</p>	B2.7	MTB2.7.2	Resolve problemas cotiáns que requiren transformar fraccións, decimais e porcentaxes.	CMCT CSIEE CAA	
		B4.5	MTB4.5.1	Interpreta correctamente planos ou maquetas de obxectos próximos.		
		B2.3	MTB2.3.2	Redondea decimais e aplícao á resolución de actividades.		
		B2.7	MTB2.7.4	Resolve problemas cotiáns aplicando a regra de tres para dobrar, triplicar ou dividir entre dous unha cantidade.		
		B4.5	MTB4.5.1	Interpreta correctamente o esbozo dun itinerario dun sistema de referencia, obxecto ou situación próximos.		

3ª AVALIACIÓN						
Obxectivos	Contidos	Criterios avaliación	Estándares aprendizaxe	Grao mínimo consecución estandar	Competenc. Clave	Elementos transv.
b e g	<p>Elección da unidade máis axeitada para a expresión dunha medida.</p> <p>Realización de medicións.</p> <p>Estimación de lonxitudes, capacidades, masas, superficies e volumes de obxectos e espazos coñecidos; elección da unidade e dos instrumentos máis axeitados para medir e expresar unha medida, Comparación e ordenación de medidas dunha mesma magnitude.</p> <p>Desenvolvemento de estratexias para medir figuras de maneira exacta e aproximada.</p> <p>Sumar e restar medidas de lonxitude, capacidade, masa, superficie e volume.</p> <p>Equivalencias entre as medidas de capacidade e volume.</p>	B3.4	MTB3.4.3	Resolve actividades de medida de volumes correctamente seguindo razoamentos lóxicos.	CMCT CAA	
		B3.2	MTB3.2.2	Transforma medidas de volume e exprésaaas en forma complexa e incomplexa.		
		B2.9	MTB2.9.2	Resolve problemas cotiáns, revisando o proceso seguido e buscando outras formas válidas de resolvelos.		
		B3.4	MTB3.4.1	Establece equivalencias entre medidas de capacidade e volume.		
		B3.4	MTB3.4.3	Resolve actividades de medida de volumes correctamente, axudándose con debuxos, táboas ou diagramas.		
		B3.6	MTB3.6.1	Resolve actividades de volume podendo chegar ao resultado de varias formas distintas.		
		B3.6	MTB3.6.1	Resolve actividades de medida de volume e interpreta as solucións encontradas.		
		B2.5	MTB2.5.3	Transforma correctamente entre medidas complexas e incomplexas e traballa indistintamente con elas.		
		B3.2	MTB3.2.3	Compara capacidades de recipientes establecendo a relación correcta entre as diferentes unidades empregadas.		
		B3.4	MTB3.4.2	Resolve actividades relacionadas coas unidades de medidas, e explicar os procesos e estratexias seguidos.		
		B3.2	MTB3.2.1	Resolve correctamente a actividade e expresa o resultado nas unidades requiridas.		

b e g	O sistema sesaxesimal. O ángulo como unidade de medida dun ángulo. Medida de ángulos. Ángulos en distintas posicións: consecutivos, adxacentes, opostos polo vértice...	B2.5	MTB2.5.3	Transforma correctamente entre medidas complexas e incomplexas e traballa indistintamente con elas.	CMCT CAA
		B1.4	MTB1.4.2	Elixe argumentos lóxicos que lle dan solidez ás súas respostas e ademais resolve correctamente a actividade.	
		B3.5	MTB3.5.1	Resolve correctamente problemas realizando cálculos con medidas angulares.	
		B4.1	MTB4.1.2	Coñece e diferencia correctamente os ángulos complementarios e suplementarios.	
b g	Formas planas e espaciais: figuras planas: elementos, relación e clasificación. Clasificación de triángulos atendendo os seus lados e os seus ángulos. Clasificación de cuadriláteros atendendo o paralelismo dos seus lados. Clasificación dos paralelepípedos. A circunferencia e o círculo. Elementos	B4.4	MTB4.4.1	Identifica correctamente os elementos básicos dunha circunferencia e debuxa con facilidade un radio e unha recta tanxente a	CMCT CAA
		B1.1	MTB1.1.1	Calcula áreas e volumes de figuras compostas correctamente.	
		B4.3	MTB4.3.2	Calcula correctamente a área dunha habitación a partir dun plano.	

Valores Sociais e Cívicos

1ª AVALIACIÓN

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave		
<ul style="list-style-type: none"> •Identificar os trazos da personalidade. •Construír o estilo persoal baseándose na respectabilidade. •Actuar de forma respectable e digna. •Coñecer os trazos característicos da nosa personalidade, poñéndoos de manifesto asertivamente. •Entender e describir o valor da resiliencia. •Utilizar estratexias de reestruturación cognitiva. •Expresar os sentimentos propios respectando os dos demais. •Xerar o sentido de compromiso respecto a un mesmo e aos demais. •Traballar en equipo valorando o esforzo individual e colectivo. 	<ul style="list-style-type: none"> •O noso autoconcepto. •Os trazos da personalidade. •A resiliencia. •As estratexias de reestruturación cognitiva. •A respectabilidade e a dignidade persoal. •O traballo en equipo. •A regulación dos sentimentos. 	<ul style="list-style-type: none"> •B1.1. Construír o estilo persoal baseándose na respectabilidade e na dignidade persoal 	<ul style="list-style-type: none"> •VSCB1.1.1. Explica o valor da respectabilidade e da dignidade persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CCL 		
			<ul style="list-style-type: none"> •VSCB1.1.2. Actúa de forma respectable e digna. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CSIEE 		
			<ul style="list-style-type: none"> •VSCB1.1.3. Coñece e asume os rasgos característicos da súa personalidade , poñéndoos de manifesto asertivamente. 	<ul style="list-style-type: none"> •CAA •CCL 		
				<ul style="list-style-type: none"> •B1.2. Estructurar un pensamento efectivo e independente empregando as emocións de forma positiva. 	<ul style="list-style-type: none"> •VSCB1.2.1. Utiliza estratexias de reestruturación cognitiva. 	<ul style="list-style-type: none"> •CAA
					<ul style="list-style-type: none"> •VSCB1.2.2. Describe o valor da reestruturación cognitiva e a resiliencia. 	<ul style="list-style-type: none"> •CCL •CSIEE
					<ul style="list-style-type: none"> •VSCB1.2.3. Aplica o autocontrol á toma de decisións , á negociación e á resolución de conflitos. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CSIEE
					<ul style="list-style-type: none"> •VSCB1.2.4. Expresa os seus sentimentos, necesidades e dereitos, á vez que respecta os dos e das demais nas actividades cooperativas. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CSIEE •CCL
					<ul style="list-style-type: none"> •VSCB1.3.1. Traballa en equipo valorando o esforzo individual e colectivo e asumindo compromisos para a consecución de obxectivos. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CSIEE
					<ul style="list-style-type: none"> •VSCB1.3.2. Explica razóns para asumir as súas responsabilidades durante a colaboración. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CCL •CSIEE
					<ul style="list-style-type: none"> •VSCB1.3.3. Xera confianza nos demais realizando unha autoavaliación responsable da execución das tarefas. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CAA •CSIEE

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> •Traballar unha boa autoestima e a confianza nas 	<ul style="list-style-type: none"> •A autonomía persoal e a autoestima. 	<ul style="list-style-type: none"> •B1.4. Adquirir capacidades para tomar decisións de forma 	<ul style="list-style-type: none"> •VSCB1.4.1. Propón alternativas á resolución de problemas sociais. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CSIEE

<p>súas propias posibilidades.</p> <ul style="list-style-type: none"> •Saber facer fronte ás incertezas, ao medo e ao fracaso. •Empregar o pensamento consecuencial para tomar decisións. •Identificar as vantaxes e inconvenientes dunha posible solución antes de tomar unha decisión ética. •Identificar problemas e implantar solucións efectivas. •Razoar sobre a importancia da iniciativa privada na vida económica e social 	<ul style="list-style-type: none"> •Seguridade nun mesmo. •Confianza nas propias posibilidades. •A toma de decisións persoais meditadas técnicas e recursos. •A iniciativa e o emprendemento. •A importancia da iniciativa privada na vida económica e social. •Tolerancia a frustración. 	<p>independente, manexando as dificultades para superar frustracións e sentimentos negativos ante os problemas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> •VSCB1.4.2. Sabe facer fronte á incerteza , ao medo ou ao fracaso. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CSIEE
		<ul style="list-style-type: none"> •B1.5. Propoñerse desafíos e levalos a cabo mediante unha toma de decisións persoal , meditada e responsable, desenvolvendo un bo sentido do compromiso respecto a un mesmo e aos demais. 	<ul style="list-style-type: none"> •VSCB1.5.1. Emprega o pensamento consecuencial para tomar decisións éticas. •VSCB1.5.2. Identifica vantaxes e inconvenientes dunha posible solución antes de tomar unha decisión ética. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CSIEE •CSC •CSIEE
		<ul style="list-style-type: none"> •B1.6. Desenvolver a autonomía e a capacidade de emprendemento para conseguir logros persoais responsabilizándose do ben común. 	<ul style="list-style-type: none"> •VSCB1.6.1. Realiza propostas creativas e utiliza as súas competencias para abordar proxectos sobre valores sociais. •VSCB1.6.2. Identifica, define problemas sociais e cívicos e implanta solucións potencialmente efectivas. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CSIEE •CCEC •CSC •CAA •CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> •VSCB1.6.3. Razoar a importancia da iniciativa privada na vida económica e social. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSIEE

2ª AVALIACIÓN				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> •Utilizar as estratexias da linguaxe oral: escoitar, preguntar e argumentar. •Empregar habilidades de escoita activa. •Coñecer os elementos da comunicación. •Iniciar, manter e finalizar conversas, tendo en conta os factores que inhiben a comunicación e os que permiten lograla. •Empregar a aserción. •Dialogar creando pensamento compartidos na procura do mellor argumento. 	<ul style="list-style-type: none"> •Estratexias da linguaxe oral como instrumento de comunicación: escoitar, preguntar e argumentar. •Os elementos da comunicación que favorecen o diálogo. •A aserción. •O diálogo. •A escoita activa. •O altruísmo. 	<ul style="list-style-type: none"> •B2.1. Utilizar habilidades de escoita e o pensamento de perspectiva con empatía. 	<ul style="list-style-type: none"> •VSCB2.1.1. Dialoga interpretando e dando sentido ao que oe. •VSCB2.1.2. Realiza actividades cooperativas detectando os sentimentos e pensamentos que subxacen no que se está a dicir. •VSCB2.1.3. Colabora en proxectos grupais escoitando activamente, demostrando interese polas outras persoas e axudando a que sigan motivadas para expresarse. 	<ul style="list-style-type: none"> •CCL •CSC •CCL •CSC •CSIEE •CAA •CSIEE •CSC •CCL
		<ul style="list-style-type: none"> •B2.2. Iniciar, manter e finalizar conversas cunha maneira de falar adecuada aos interlocutores e ao contexto, tendo en conta os factores que inhiben a comunicación para superar 	<ul style="list-style-type: none"> •VSCB2.2.1. Comparte sentimentos durante o diálogo. •VSCB2.2.2. Utiliza os elementos que contribúen ao diálogo. 	<ul style="list-style-type: none"> •CCL •CSC •CCL •CSC

<ul style="list-style-type: none"> •Coñecer e utilizar as estratexias da escoita activa. •Fomentar actitudes de altruísmo. 		barreiras e os que permiten lograr proximidade.		
		•B2.3. Empregar a aserción.	•VSCB2.3.1. Emprega a linguaxe positiva.	•CCL •CSC
			•VSCB2.3.2. Autoafirmase con respecto.	•CCL •CSC •CSIEE
		•B2.4. Dialogar creando pensamentos compartidos con outras persoas para atopar o mellor argumento.	•VSCB2.4.1. Infire e dá o sentido adecuado á expresión dos e das demais.	•CCL •CSC
			•VSCB2.4.2. Utiliza correctamente as estratexias de escoita activa : clarificación, parafraseo, resumo, reestruturación, reflexo de sentimentos.	•CCL •CSC •CSIEE
		•B2.5. Establecer relacións interpersoais positivas empregando habilidades sociais.	•VSCB2.5.1. Interacciona con empatía.	•CSC •CCL •CSIEE
			•VSCB2.5.2. Sabe contribuír á cohesión dos grupos sociais aos que pertence.	•CSC •CSIEE
•B3.5. Practicar o altruísmo no contorno próximo sensibilizando sobre o seu valor.	•VSCB3.5.1. É capaz de sensibilizar sobre causas altruístas realizando exposicións orais sobre o seu valor e cometidos.	•CCL •CSC •CSIEE		
	•VSCB3.5.2. Colabora en causas altruístas en colaboración coa comunidade educativa.	•CSC •CSIEE		
<ul style="list-style-type: none"> •Establecer a empatía nas súas interaccións cos seus iguais. •Analizar criticamente as consecuencias dos prexuízos sociais, reflexionando e valorando os problemas que provocan e o seu efecto. •Desenvolver proxectos e resolver problemas en colaboración. •Valorar o diálogo para a resolución de conflitos de intereses coas demais persoas. 	<ul style="list-style-type: none"> •A empatía. •Os estereotipos. •As consecuencias dos prexuízos. •Identificación, axuízamento crítico e rexeitamento das situacións de marxinação. •Creación de textos empregando a linguaxe verbal e non verbal , para comunicar en diferentes soportes as conclusións de investigacións realizadas 	•B2.5.Establecer relacións interpersoais positivas empregando habilidades sociais.	•VSCB2.5.1. Interacciona con empatía.	•CSC •CCL •CSIEE
		•B2.6. Analizar criticamente as consecuencias dos prexuízos sociais, reflexionando sobre os problemas que provocan e o seu efecto nas persoas que os sofren.	•VSCB2.6.1. Analiza os problemas que orixinan os prexuízos sociais.	•CSC •CSIEE
			•VSCB2.6.2. Expón razoadamente as consecuencias dos prexuízos sociais para as persoas do contorno social próximo.	•CCL •CSC •CCEC
			•VSCB2.6.3. Detecta e axuíza criticamente prexuízos sociais detectados no seu contorno próximo expresando as conclusións en traballos creativos.	•CCL •CCEC •CSC •CD
		•B3.1. Resolver problemas en colaboración, poñendo de	•VSCB3.1.1. Desenvolve proxectos e resolve problemas en colaboración.	•CSC •CSIEE

<ul style="list-style-type: none"> •Fomentar a súa responsabilidade no exercicio dos dereitos e dos deberes individuais. •Amosar boa disposición, ofrecer e recibir axuda e desenvolver estratexias de axuda entre iguais. •Saber compartir puntos de vista e sentimentos. •Favorecer a interdependencia positiva no traballo en equipo. •Entender o concepto de norma como facilitadora da convivencia e o benestar, así como lograr a implicación na elaboración e no respecto ás pautas na aula e no centro educativo. 	<p>sobre situacións do seu contorno.</p> <ul style="list-style-type: none"> •Desenvolvemento de actitudes de comprensión e solidariedade. •Valoración do diálogo para solucionar os conflitos de intereses en relación coas demais persoas. •A interdependencia positiva e a participación equitativa. •As condutas solidarias. •Valoración da necesidade de normas compartidas que regulan a convivencia frutífera no ámbito social. 	<p>manifesto unha actitude aberta cara aos demais e compartindo puntos de vista e sentimentos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> •VSCB3.1.2. Pon de manifesto unha actitude aberta cara aos demais compartindo puntos de vista e sentimentos durante a interacción social na aula . 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CSIEE
		<ul style="list-style-type: none"> •B3.2. Traballar en equipo favorecendo a interdependencia positiva e amosando condutas solidarias. 	<ul style="list-style-type: none"> •VSCB3.2.1. Aмосa boa disposición a ofrecer e recibir axuda para a aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> •CAA •CSIEE •CSC
			<ul style="list-style-type: none"> •VSCB3.2.2. Recorre ás estratexias de axuda entre iguais. 	<ul style="list-style-type: none"> •CAA •CSIEE •CSC
			<ul style="list-style-type: none"> •VSCB3.2.3. Respecta as regras durante o traballo en equipo. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC
			<ul style="list-style-type: none"> •VSCB3.2.4. Emprega destrezas de interdependencia positiva. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CSIEE •CAA
		<ul style="list-style-type: none"> •B3.3. Implicarse na elaboración e no respecto das normas da comunidade educativa empregando o sistema de valores persoal que constrúe a partir dos valores universais. 	<ul style="list-style-type: none"> •VSCB3.3.1. Explica o concepto de norma. 	<ul style="list-style-type: none"> •CCL •CSC
			<ul style="list-style-type: none"> •VSCB3.3.2. Infíre a necesidade das normas da súa comunidade educativa. 	<ul style="list-style-type: none"> •CAA •CSC
			<ul style="list-style-type: none"> •VSCB3.3.3. Participa na elaboración das normas do colexio. 	<ul style="list-style-type: none"> •CCL •CSC •CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> •VSCB3.3.4. Respecta as normas do centro escolar. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC 			

3ª AVALIACIÓN				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> •Entender e resolver un conflito, coñecendo e empregando as fases da 	<ul style="list-style-type: none"> •A resolución de conflitos. •A linguaxe positiva na comunicación de 	<ul style="list-style-type: none"> •B3.4. Participar activamente na vida cívica de forma pacífica e democrática transformando o 	<ul style="list-style-type: none"> •VSCB3.4.1. Resolve os conflitos de modo construtivo. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> •VSCB3.4.2. Sigue as fases da mediación 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC

<p>mediación e usando a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos persoais.</p> <ul style="list-style-type: none"> •Analizar as emocións, sentimentos, posibles pensamentos e puntos de vista das partes en conflito. •Comprender o significado dun dilema moral e a súa resolución. •Resolver dilemas morais en relación a prexuízos relativos ás diferenzas culturais. •Expresar a relevancia de preservar os dereitos de libre expresión e opinión, liberdade de pensamentos, de conciencia e de relixión. •Fomentar a sensibilidade e respecto polos costumes, valores morais e modos de vida distintos aos propios. •Comprender a importancia da contribución dos cidadáns aos servizos públicos e aos bens comúns a través dos impostos realizando razoamentos críticos. •Fomentar e xeneralizar a responsabilidade e a xustiza social. 	<p>pensamentos, intencións e posicionamentos persoais.</p> <ul style="list-style-type: none"> •As fases da mediación formal. •Conceptualización do dilema moral. •Resolución de dilemas morais. •Os dereitos e deberes. •A Declaración Universal dos Dereitos Humanos : liberdade de expresión e opinión. •Os valores sociais e a democracia. 	<p>conflicto en oportunidade , coñecendo e empregando a s fases da mediación e usando a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos , intencións e posicionamentos persoais.</p>	<p>en situacións reais e simulacións.</p> <ul style="list-style-type: none"> •VSCB3.4.3. Manexa a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos nas relacións interpersoais. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSIEE •CCL •CSC 	
			<ul style="list-style-type: none"> •VSCB3.4.4. Analiza as emocións , sentimentos, posibles pensamentos e puntos de vista das partes en conflito 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CSIEE 	
		<p>•B3.6. Crear un sistema de valores asumindo os dereitos e deberes do alumnado , realizando xuízos morais de situacións escolares e resolvendo dilemas morais con supostos prácticos.</p>	<p>•VSCB3.6.1. Realiza xuízos morais de situacións escolares.</p> <p>•VSCB3.6.2. Xustifica as súas actuacións en base a valores persoais como a dignidade, a liberdade, a autoestima, a seguridade nun mesmo e a capacidade de enfrontarse aos problemas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CSIEE
				<p>•B3.7. Comprender o que é un dilema moral e resolver dilemas morais para detectar prexuízos relativos ás diferenzas culturais .</p>	<p>•VSCB3.7.1. Expresa o que é un dilema moral.</p>
		<p>•VSCB3.7.2. Realiza xuízos morais.</p>	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CSIEE 		
		<p>•VSCB3.7.3. Analiza e resolve dilemas morais en situacións reais e simuladas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CSIEE 		
		<p>•VSCB3.7.4. Resolve dilemas morais en relación a prexuízos relativos ás diferenzas culturais.</p>	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CSIEE 		
		<p>•B3.8. Comprender a declaración da igualdade de dereitos e a non discriminación por razón de nacemento, raza, sexo, relixión, opinión ou calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social, aplicándoa á análise do contorno social.</p>	<p>•VSCB3.8.1. Analiza formas de discriminación: racismo, xenofobia, desigualdade de oportunidades...</p>	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CSIEE
			<p>•VSCB3.8.2. Analiza feitos discriminatorios: maltrato, exclusión de minorías étnicas, reclusión en campos de concentración, o holocausto, segregación por enfermidade.</p>	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CSIEE 	
			<p>•VSCB3.8.3. Detecta prexuízos e analiza conflitos derivados do uso de estereotipos no contexto escolar.</p>	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CSIEE 	
		<p>•B3.9. Expresar a relevancia de preservar os dereitos de libre expresión e opinión, liberdade de pensamento, de conciencia e de</p>	<p>•VSCB3.9.1. Valora e respecta a libre expresión.</p>	<ul style="list-style-type: none"> •CSC 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC
			<p>•VSCB3.9.2. Comprende, interpreta e acepta opinións diferentes ás propias.</p>	<ul style="list-style-type: none"> •CSC 	

		relixión realizando traballos de análise e síntese.	<ul style="list-style-type: none"> •VSCB3.9.3. Relaciona diferentes culturas e relixións coas formas de pensamento de persoas pertencentes a elas. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> •VSCB3.9.4. Analiza, reflexiona e expresa conclusións sobre os dereitos de libre expresión e opinión, liberdade de pensamento, de conciencia e de relixión. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CSIEE •CCL
		•B3.10. Participar activamente na vida cívica valorando a igualdade de dereitos e corresponsabilidade de homes e mulleres.	<ul style="list-style-type: none"> •VSCB3.10.1. Axuiza criticamente actitudes de falta de respecto á igualdade de oportunidades de homes e mulleres. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CSIEE
		•B3.11. Respeitar os valores socialmente recoñecidos , coñecendo e apreciando os valores do Estatuto de autonomía e da Constitución española e os dereitos e deberes do Estatuto de autonomía e da Constitución española. Coñecer as institucións, organizacións e servizos públicos que garanten os dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás no seu contorno.	<ul style="list-style-type: none"> •VSCB3.11.1. Axuiza criticamente os valores implícitos en diversas situacións , de acordo cos que constitúen a vida en común nunha sociedade democrática. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> •VSCB3.11.2. Razona a contribución de diferentes institucións , organizacións e servizos públicos en relación á garantía dos dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás . 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CCL
		•B3.12. Crear un sistema de valores propios realizando xuízos morais baseados nos dereitos e deberes básicos do Estatuto de autonomía e da Constitución española.	<ul style="list-style-type: none"> •VSCB3.12.1. Explica os dereitos e deberes básicos da Constitución española. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CCL
			<ul style="list-style-type: none"> •VSCB3.12.2. Realiza xuízos morais sinxelos fundamentados. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> •VSCB3.12.3. Participa no benestar do contorno próxima baseándose nos dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> •Comprender a importancia da contribución dos cidadáns e cidadás aos servizos públicos e ao ben da sociedade. •Explicar as melloras na calidade da vida dos cidadáns e cidadás. •Tomar conciencia da 	<ul style="list-style-type: none"> •Os servizos públicos e bens comúns. •Defensa, identificación, aprecio, respecto e coidado dos bens comúns e dos servizos públicos : contribución da cidadanía a través dos impostos. • A responsabilidade 	•B3.13. Comprender a importancia da contribución dos cidadáns e cidadás aos servizos públicos e aos bens comúns a través dos impostos realizando razoamentos críticos.	<ul style="list-style-type: none"> •VSCB3.13.1. Comprende, valora e expón por escrito o deber da contribución cidadá ao ben da sociedade. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CCL •CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> •VSCB3.13.2. Explica a función dos impostos de proporcionar recursos sociais que melloran a calidade de vida dos cidadáns e cidadás. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CCL
			<ul style="list-style-type: none"> •VSCB3.13.3. Realiza producións creativas sobre as consecuencias de non pagar 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CCEC

<p>limitación dos recursos enerxéticos e explicar as consecuencias do esgotamento das fontes de enerxía.</p> <ul style="list-style-type: none"> •Investigar os efectos do abuso de determinadas fontes de enerxía. •Realizar traballos creativos sobre a necesidade do aire non contaminado para a saúde e a calidade de vida. •Razoar as repercusións de determinadas condutas de risco sobre a saúde e a calidade de vida. •Coñecer as prácticas dos primeiros auxilios. •Realizar un uso ético das novas tecnoloxías. •Reflexionar sobre a influencia da publicidade expresando as conclusións mediante traballos creativos. •Desenvolver proxectos relacionados coas principais causas dos accidentes de tráfico, sobre o que se informa en diferentes medios de comunicación. 	<p>social.</p> <ul style="list-style-type: none"> •A xustiza social. •Fontes de enerxía renovables e non renovables. •Realización e interpretación de gráficos sinxelos. •Rutinas individuais para mellorar a calidade de vida. •Utilización das tecnoloxías da información e da comunicación para buscar, seleccionar, elaborar a información e presentar conclusións. •Os primeiros auxilios. •Condutas responsables no uso das TIC : autonomía, autocontrol, seguridade, sentido ético. •Busca, selección, análise e elaboración de información en relación cos accidentes de tráfico. 		impostos.	<ul style="list-style-type: none"> •CD •CCL •CSIEE 	
			<ul style="list-style-type: none"> •B3.14. Valorar o uso responsable das fontes de enerxía no planeta concienciándose do respecto ao contorno e desenvolvendo a capacidade crítica cara aos acontecementos que o modifican. 	<ul style="list-style-type: none"> •VSCB3.14.1. Toma conciencia da limitación dos recursos enerxéticos e explica as consecuencias do esgotamento das fontes de enerxía. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CCL •CSIEE
				<ul style="list-style-type: none"> •VSCB3.14.2. Investiga os efectos do abuso de determinadas fontes de enerxía. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CAA
				<ul style="list-style-type: none"> •VSCB3.14.3. Realiza traballos creativos sobre a necesidade do aire non contaminado para a saúde e a calidade de vida. 	<ul style="list-style-type: none"> •CCL •CSC •CAA •CSIEE
				<ul style="list-style-type: none"> •VSCB3.14.4. Expón graficamente argumentos para rexeitar actividades humanas contaminantes. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CD •CMCT •CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> •B3.15. Ser capaz de realizar primeiros auxilios e tomar medidas preventivas, valorando a importancia de previr accidentes domésticos. 	<ul style="list-style-type: none"> •VSCB3.15.1. Razoar as repercusións de determinadas condutas de risco sobre a saúde e a calidade de vida. 	<ul style="list-style-type: none"> •CCL •CAA •CSIEE
				<ul style="list-style-type: none"> •VSCB3.15.2. Coñece as prácticas de primeiros auxilios. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> •B3.16. Empregar as novas tecnoloxías desenvolvendo valores sociais e cívicos en contornos seguros. 	<ul style="list-style-type: none"> •VSCB3.16.1. Realiza un uso ético das novas tecnoloxías. 	<ul style="list-style-type: none"> •CD •CSC
				<ul style="list-style-type: none"> •VSCB3.16.2. Analiza e enxuíza criticamente os contidos do contorno dixital. 	<ul style="list-style-type: none"> •CCL •CAA •CSC
			<ul style="list-style-type: none"> •B3.17. Analizar criticamente a influencia da publicidade sobre o consumo empregando as novas tecnoloxías. 	<ul style="list-style-type: none"> •VSCB3.17.1. Realiza análise de información dixital sobre as razóns polas que as persoas senten a necesidade de consumir ao ver un anuncio publicitario. 	<ul style="list-style-type: none"> •CD •CSC •CSIEE
				<ul style="list-style-type: none"> •VSCB3.17.2. Reflexiona sobre a influencia da publicidade expresando as conclusións mediante traballos creativos. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CCEC •CD
				<ul style="list-style-type: none"> •VSCB3.17.3. Realiza exposicións axuizando criticamente hábitos de consumo innecesario. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CCL •CCEC •CSIEE

		<ul style="list-style-type: none"> •B3.18. Investigar sobre a prevención de accidentes de tráfico xerando iniciativas e alternativas persoais. 	<ul style="list-style-type: none"> •VSCB3.18.1. Desenvolve proxectos relacionados coas principais causas dos accidentes de tráfico , sobre os que se informa en diferentes medios de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CSIEE •CAA
			<ul style="list-style-type: none"> •VSCB3.18.2. Reflexiona sobre o modo no que se poderían evitar accidentes de tráfico e expón as súas conclusións. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CCL
			<ul style="list-style-type: none"> •VSCB3.18.3. Explica as principais medidas que se poderían tomar para previr accidentes de tráfico. 	<ul style="list-style-type: none"> •CSC •CCL •CSIEE

3. METODOLOXÍA

A metodoloxía empregada para levar a cabo esta programación seguirá entre outros os seguintes principios ser: flexible, activa, participativa, integradora, socializadora, lúdica, creativa.

Os estilos de ensinanza empregados van dende os máis directivos (como poden ser un mando directo ou asignación de tarefas) ata os menos directivos (como a resolución de problemas, a libre exploración) pasando por estilos que fomentan a participación, xa que serán seleccionados en cada momento en función dos intereses educativos de cada situación. Á hora de propoñer actividades ao longo dunha sesión traballaremos sempre variando a organización do grupo de forma organizada e eficaz porque entendemos que das relacións que se establecen cos compañeiros se poden extraer coñecementos moi proveitosos, deste xeito fomentarase:

- O traballo individual
- O traballo por parellas
- O traballo en grupos reducidos ou subgrupos (serán grupos mixtos e que deberán ser estables dunhas sesións a outras pola situación covid, para que todos poidan aproveitar o positivo de cada unha das persoas que compoñen o grupo e así valoren ao mesmo tempo a importancia de ser diferentes porque podemos aprender todos de todas).
- O traballo en gran grupo no que todos/as colaboren e axuden no desenvolvemento da clase.

Nesta etapa, a perspectiva interdisciplinar perfílase como a máis axeitada, xa que supón o establecemento de múltiples relacións entre todo o que rodea aos alumnos, o que supón a coordinación dos mestres titores e especialistas que imparten no curso.

Tense en conta que as aprendizaxes que realicen os alumnos serán significativas e funcionais, e que serán os propios alumnos os que deben ter un papel activo neste proceso mediante a acción e a experimentación.

As actividades que se formulen irán sempre secuenciadas de menor a maior complexidade, serán motivadoras, e sempre que sexa posible terán carácter manipulativo. Tamén se ten en conta o xogo, xa que a mellor forma de adquirir os contidos é dunha forma lúdica. Deste modo os alumnos van aprender en interacción cos obxectos, co resto de compañeiros e tamén cos adultos.

Sempre que sexa necesario, e como medida de reforzo e afianzamento de contidos traballados, trataremos de empregar material adaptado á diversidade da aula (fichas de reforzo e ampliación, materiais para a realización de medicións e experiencias científicas, aplicación interactivas, material funxible...).

4. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS

- Libro dixital interactivo.
- Biblioteca de recursos.
- Materiales para la educación emocional.
- Ordenador
- Encerado dixital.
- Material manipulable e experimental propio das áreas.
- Material elaborado polo profesor

5. CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO

I. Criterios de Avaliación:

Mantéñense os criterios de avaliación recollidos nas programacións didácticas publicadas, segundo o Decreto 105/2014, do 4 de setembro, polo que se establece o currículo da educación primaria en Galicia, que é neste momento, o currículo vixente.

II. Criterios de Cualificación:

1. A avaliación do alumnado será continua e global, e terá en conta o seu progreso no conxunto dos procesos de aprendizaxe.
2. Os referentes para avaliar a aprendizaxe do alumnado serán:
 - os criterios de avaliación e, de ser o caso,
 - os estándares de aprendizaxe (Decreto 105/2014 do 4 de setembro).
3. Os referentes da avaliación no caso do alumnado con adaptación curricular serán os incluídos na devandita adaptación, sen que isto poida impedirle a promoción ao curso ou á etapa seguinte.
4. A avaliación das competencias clave está integrada na avaliación dos procesos de aprendizaxe.
 - Teranse en consideración, de ser o caso, os estándares de aprendizaxe das diferentes áreas que se relacionan cunha mesma competencia, os cales conforman o perfil desa competencia.
5. As actitudes e o comportamento corríxense e/ou sanciónanse, pero non se avalían.
6. Non se avaliarán a asistencia nin a puntualidade.
7. Establécense criterios de cualificación coherentes na súa gradación segundo o curso, que, neste caso, é o que se reflicte na seguinte táboa:

	<u>PROBAS:</u> -Escritas -Orais -Prácticas -	<u>TRABALLO DIARIO:</u> - Libro, - libreta, - fichas, - intervencións orais, - lecturas, - traballos, - exercicios...	<u>EDIXGAL</u>	<u>ACTITUDE E COMPORTAMENTO:</u> <u>(CONSIDERACIÓNS)</u> 1. Corríxense ou sanciónanse, pero non se avalían. 2. Só se avalían as adquisicións ou aprendizaxes. 3. Reflicítense en diferentes estándares de aprendizaxe de cada área.
6º EP	60%	20%	20%	---

8. Na Área de Educación Artística, as materias que forman a área, MÚSICA E PLÁSTICA:

- Quedarán reflectidas no boletín de notas coa nota correspondente a cada unha.
- A nota da área será a nota media de ambas.

9. Establécese o seguinte criterio de centro para o cómputo da nota final da área:

a) Nas áreas sumativas:

- A nota media será o promedio das cualificacións obtidas nas tres avaliacións e, en caso de equidistancia, á superior.
- Considéranse sumativas as seguintes áreas: Ciencias Naturais, Ciencias Sociais, Matemáticas, Expresión Plástica.

b) Nas áreas progresivas:

- A nota final resultará da ponderación de cada avaliación, segundo a seguinte porcentaxe:
1ª avaliación: 30%/ 2ª avaliación: 30%/ 3ª avaliación: 40%
- Considéranse progresivas as seguintes áreas: Lingua Castelá, Lingua Galega, Inglés, Música, Educación Física, Relixión e Valores.

10. En 6º de primaria, outorgarase unha mención honorífica ao alumnado que acade unha cualificación media igual ou superior ao 9.

A «Mención honorífica» farase constar no rexistro da avaliación ordinaria no XADE e reflectirase así na acta da avaliación.

IV. Criterios de promoción:

- Decidirase sobre a promoción do alumnado ao finalizar o curso 6º de Primaria.
- Decidirá sobre a promoción o equipo docente do grupo na sesión de avaliación final.
- A decisión será adoptada de xeito colexiado, tendo en conta os criterios de promoción.
- De non haber acordo, terase especialmente en consideración a información e o criterio do profesorado titor.
- A permanencia no mesmo curso considerarase unha medida de carácter excepcional:
 - Tomarase se:
 - Tras aplicar as medidas ordinarias suficientes, adecuadas e personalizadas para atender o desfasamento curricular ou as dificultades de aprendizaxe da alumna ou do alumno.
 - O equipo docente considera que a permanencia un ano máis no mesmo curso é a medida máis adecuada para favorecer o seu desenvolvemento.
 - O equipo docente organizará un plan específico de reforzo (artigo 50 da Orde do 8 de setembro de 2021) para alcanzar as competencias correspondentes durante ese curso.
 - Esta decisión só poderá adoptarse unha vez durante a etapa.
 - Os pais (nai/pai/titor legal) serán oídos en sesións de tutoría convocadas antes da sesión de avaliación para informar da posibilidade de non promoción e informados despois da sesión de avaliación antes da entrega das notas ao alumno/a.
- O alumnado que acade a promoción de curso con algunha área con cualificación negativa recibirá os apoios necesarios para recuperar as aprendizaxes que non alcanzara o curso anterior.
- Ao finalizar 6º de Primaria, o titor/a emitirá un informe sobre o a súa evolución e o grao de adquisición das competencias desenvolvidas. No caso de alumnado con necesidades educativas especiais, o informe deberá reflectir as adaptacións

6. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DO ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE

Como método de avaliación continua da nosa práctica docente estableceremos nesta programación unha serie de indicadores de logro que nos permitan autoavaliar o noso proceso de ensino-aprendizaxe ao longo do curso. Serán os seguintes:

- **Materiais empregados:** son adecuados, accesibles para os alumnos, diversos, motivadores, suficientes, adaptados á diversidade do alumnado, etc.
- **Planificación do curso:** está a ser adecuada, estase a cumprir a secuenciación dos estándares, o nivel de dificultade é adecuado, o proceso de aprendizaxe está a ser significativo, etc.
- **Motivación do alumnado:** amosanse interesados, participan na aula activamente, resultalles atractiva a metodoloxía didáctica, traballan concentrados na aula, hai problemas de conducta, etc.
- **Transversalidade e uso das TIC:** estanse adaptando ben ao traballo en formato dixital, relacionan os contidos con outras materias, aplican o aprendido en valores e actitudes, etc.

Non só se debe avaliar o proceso de aprendizaxe do alumnado, senón tamén o proceso de ensinanza. Neste senso, aos datos aportados pola avaliación continua do alumnado será preciso engadir outros datos referentes á validez da programación das actividades deseñadas, idades de ensinanza deseñadas, dos recursos materiais e persoais utilizados, dos tempos e espazos previstos, da agrupación do alumnado, dos criterios de avaliación aplicados e da propia actuación do profesor.

A avaliación da intervención educativa será continua, polo que convén tomar datos ao longo de todo o proceso para facer os cambios axeitados no momento oportuno.

Para o procedemento de avaliación do proceso de ensinanza e da práctica docente terase en conta:

- Organización e coordinación do equipo.
- Planificación das tarefas. Dotación e distribución de tempo e recursos, e selección do modo de elaboración.
- Ambiente de traballo e participación. Clima de consenso e aprobación de acordos. Implicación dos membros. Relación e implicación dos pais/nais. Relación entre os alumnos/as, e entre os alumnos/as e os profesores.

7. AVALIACIÓN INICIAL

Realizarase ao inicio do curso de maneira que saibamos con certeza as capacidades e actitudes que posúe o alumnado, a valoración dos coñecementos previos, para adecuar o proceso á realidade das

súas posibilidades. Para tal cometido empregaremos a observación directa, o diálogo, a asemblea e a realización de probas escrita

8. ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

A atención á diversidade supón un concepto amplo de acción educativa que intenta dar resposta ás dificultades de aprendizaxe, ás discapacidades sensoriais, físicas, psíquicas e sociais, aos grupos de risco, ás minorías étnicas, ao alumnado superdotado, aos inmigrantes, ao alumnado con intereses especiais e a calquera outra necesidade educativa diferenciada e especializada.

Cada alumno e cada alumna ten unha ampla gama de necesidades educativas, debidas á presenza de múltiples factores persoais e sociais (xénero, idade, etapa de desenvolvemento madurativo, motivación, intereses, estilos de aprendizaxe, expectativas, procedencia socioeconómica e cultural, orixe étnica, etc.), que deben ser satisfeitas.

Así, neste curso como medida xeral, adoptaremos as seguintes medidas de atención á diversidade:

- Adaptacións curriculares
- Adoptar *organizacións flexibles* dentro da aula, con respecto polos principios básicos da organización e do funcionamento dos grupos, practicando estratexias inter e intragrupoais, para potenciar o traballo con grupos heteroxéneos de alumnos e alumnas.
- Realizar *reforzos educativos* encamiñados a dar resposta aos distintos estilos de aprendizaxe ou dificultades transitorias do alumnado (en principio, non significativas).
- Planificar e desenvolver un programa coherente de orientación e *acción tutorial* que facilite a resposta educativa ás súas necesidades específicas, permanentes ou transitorias.

Ademais contamos con apoios dentro e fóra da aula, destinados a varios alumnos do curso, e contemplados na programación do D.O do centro.

Sempre que sexa necesario, e como medida de reforzo e afianzamento de contidos traballados, trataremos de empregar material adaptado á diversidade da aula (fichas de reforzo e ampliación, materiais para a realización de medicións e experiencias científicas, aplicación interactivas, material funxible...).

9. ELEMENTOS TRANSVERSAIS

Traballaremos o desenvolvemento dos valores que fomenten:

- A igualdade efectiva entre homes e mulleres e a prevención da violencia de xénero.
- A non-discriminación por calquera condición ou circunstancia persoal ou social.
- A aprendizaxe da prevención e resolución pacífica de conflitos de todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social.
- Valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto polos dereitos humanos e o rexeitamento da violencia terrorista, a pluralidade, o respecto polo Estado de dereito, o respecto e a consideración polas vítimas do terrorismo, a prevención do terrorismo e de calquera tipo de violencia.
- O desenvolvemento sustentable e o ambiente.
- O desenvolvemento do espírito emprendedor, a creatividade, a autonomía, a iniciativa, o traballo en equipo, a confianza nun mesmo e o sentido crítico.
- A seguridade viaria e a prevención dos accidentes de tráfico co fin de que o alumnado coñeza os seus dereitos e deberes como usuario, en calidade de peón, viaxeiro e condutor de bicicleta, e respecte as normas e os sinais e que favoreza a convivencia, a tolerancia, a prudencia, o autocontrol, o diálogo e a empatía con actuacións adecuadas tendentes a evitar os accidentes de tráfico e as súas secuelas.

FOMENTO Á LECTURA

A lectura é un factor esencial do enriquecemento intelectual e constitúe unha actividade clave na educación por ser un dos principais instrumentos de aprendizaxe, cuxo dominio abre as portas a novos coñecementos. Unha deficiente aprendizaxe lectora e unha mala comprensión do lido abocan aos alumnos ao fracaso escolar e persoal. Por iso, a comprensión lectora, ademais de ser un instrumento de aprendizaxe, é un requisito indispensable para que o alumno sinta gusto pola lectura.

A lectura estará presente en todas as áreas. Traballarase diariamente na aula, concedéndolle grande importancia á comprensión lectora, á lectura individual e en voz alta.

Realizaremos frecuentes visitas á biblioteca do centro. Ademais, seguiremos participando en todos os proxectos de fomento da lectura que se poñan en marcha dentro ou fóra do centro.

Os obxectivos de que se pretende lograr son os seguintes:

- Espertar e aumentar o interese do alumnado pola lectura
- Mellorar a pronuncia, entoación, velocidade e o ritmo na lectura.
- Mellorar a comprensión lectora e ampliar o vocabulario desde todas as áreas do currículo.
- Formar lectores capaces de desenvolverse con éxito no ámbito escolar.
- Fomentar no alumnado, a través da lectura, unha actitude reflexiva e crítica ante as manifestacións do contorno.
- Recoñecer a estrutura dun determinado texto (presentación, nodo e desenlace) así como a súa idea principal.
- Identificar aos personaxes protagonistas e secundarios.
- Iniciar ao alumnado no uso do dicionario.
- Potenciar o uso da biblioteca do centro e usala para a busca de información e aprendizaxe e como fonte de pracer.

Prestaremos especial atención á elección dos textos cos que se vai traballar. Trataremos que os textos escollidos sexan motivadores e axeitados ao nivel dos lectores. Traballarase a identificación da estrutura dos diferentes textos, as ideas principais e secundarias, o sentido dos distintos parágrafos e as relacións que entre eles se establecen. Os criterios a ter en conta para escoller os textos son:

- Grao de maduración do proceso lector:
- Elección de temas atractivos e interesantes para os alumnos.
- Aumento da dificultade dos textos ao longo do curso.
- Textos variados en canto a contidos e de diferentes xéneros literarios.
- Elección do tipo de letra axeitada aos distintos niveis.
- Ilustracións atractivas e motivadoras.

EDUCACIÓN DIXITAL

As tecnoloxías da información e a comunicación han de constituír unha ferramenta cotiá nas actividades de ensino e aprendizaxe das diferentes áreas, así como un instrumento de traballo para explorar, analizar e intercambiar información.

O obxectivo que se pretende alcanzar ao finalizar a escolarización obrigatoria é a consecución por parte do alumnado de competencia dixital.

Esta competencia consiste en dispoñer de habilidades para buscar, obter, procesar e comunicar información, e para transformala en coñecemento. Incorpora diferentes habilidades, que van desde o acceso á información ata a súa transmisión en distintos soportes unha vez tratada, incluíndo a utilización das TIC como elemento esencial para informarse, aprender e comunicarse.

Os alumnos de 6º usarán os ordenadores do **Proxecto Edixgal** de forma regular e en todas as áreas do currículo. Trataremos de acadar pouco a pouco os seguintes contidos elementais que se deben desenvolver en todas as áreas:

- Utilización do teclado.
- Acender e apagar o ordenador.
- Emprego das unidades de almacenamento.
- Identificar os elementos do escritorio.
- Utilización das iconas e dos accesos directos.
- Abrir programas.
- Abrir e pechar ventás.
- Apertura e creación de carpetas.
- Almacenamento de documentos en carpetas.
- Gardar arquivos.
- Xestionar a papeleira de reciclaxe.
- Navegar por Internet.
- Acceso á rede local.
- Introducir unha dirección URL para acceder a unha páxina concreta.
- Consulta de enciclopedias virtuais.
- Emprego de buscadores.
- Emprego básico dos procesadores de textos (Libre Office)
- Iniciación á creación de presentación de diapositivas co programa Impress.

10. ACTIVIDADES EXTRAESCOLARES E COMPLEMENTARIAS

Organizaremos, se podemos, unha saída didáctica por trimestre, aínda que están pendentes de confirmación xa que aínda están a chegar ao centro propostas de distinta índole. Ademais destas saídas, o alumnado do curso participará naquelas actividades que se organicen a nivel de Centro tales como o Magosto, o Día da Paz, o Entroido, o Día do Libro.

11. AVALIACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

ADECUACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA		RESULTADOS ACADÉMICOS	PROPOSTAS DE MELLORA
Preparación da clase e os materiais didácticos	Hai coherencia entre o programado e o desenvolvemento das clases.		
	Existe unha distribución temporal equilibrada.		
	O desenvolvemento da clase adecúase ás características do grupo.		
Utilización dunha metodoloxía axeitada	Tivéronse en conta aprendizaxes significativas. Considérase a interdisciplinariedade (en actividades, tratamento dos contidos etc.).		
	A metodoloxía fomenta a motivación e o desenvolvemento das capacidades do alumno/a.		
Regulación da práctica docente	Grao de seguimento dos alumnos.		
	Validez dos recursos utilizados na clase para as aprendizaxes.		
	Os criterios de promoción están acordados entre os profesores.		
Avaliación das aprendizaxes e información que deles se lles dá aos alumnos e ás familias	Os criterios para unha avaliación positiva atópanse vinculados aos obxectivos e aos contidos.		
	Os instrumentos de avaliación permiten rexistrar numerosas variables da aprendizaxe.		
	Os criterios de cualificación están axustados á tipoloxía de actividades planificadas.		
	Os criterios de avaliación e os criterios de cualificación déronse a coñecer: <ul style="list-style-type: none"> • Aos alumnos. • Ás familias. 		
Utilización de medidas para a atención á diversidade	Adóptanse medidas con antelación para coñecer as dificultades de aprendizaxe.		
	Ofreceuse resposta ás diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxe.		
	As medidas e os recursos ofrecidos foron suficientes.		
	Aplica medidas extraordinarias recomendadas polo equipo docente atendendo aos informes psicopedagóxicos.		